TYÖMIES.

N:o 230 Tiistaina 4 p. Lokakuuta **1904.**

Tilaushinnat Helsingissä ja asiamiesten luona maaseuduilla: koko v. 10: —, ³/₄ v. 7: 50, ¹/₂ v. 5: —, ¹/₄ v. 2: 50, kuuk. 1 mk. Yksityisnumerojen hinta 5 p.
Postikonttoreissa: (paitsi tilausasetelin hinta) koko v. 9: 90, ¹/₂ v. 4: 85, kuuk. 80 p.
Venäjällä: koko v. 4 r., ¹/₂ v. 2 r., kuuk 40 k. **Amerikassa:** koko v. 3 doll., ¹/₂ v. 1 doll. 50 cent.
Muualla ulkomailla: koko v. 15: —, ¹/₂ v. 7: 50.
Viikkopainos s. o. yksinomaan lauantai-numerot. Hinta konttorissa ja asiamiesten luona: koko v. 3: —, ¹/₂ v. 1: 50. **Postikonttoreissa:** koko v. 2: 90, ¹/₂ v. 1: 40.

Eedvard Walpas
vastaava.

Ilmoituksia vastaanotetaan lehden konttorissa. **Ilmoitushinta** tekstin edellä 25 penniä ja jälkeen 20 p. petit riviltä. Kuolemailmoitukset 3 mk. Kihla-, syntymä- ja vihkimäilmoitukset 1: 50 p. Kuotsinkieliset suomennetaan maksutta. Pysyvistä ilmoituksista annetaan alennusta. Seuraavan päivän lehteen aiotut ilmoitukset ovat jätettävät lehden konttoriin viimeistään klo 9 a. p.
Konttori Siltasaarenkatu 6—8. Avoinna klo 8—8. Telef. 19 37.
Toimitus Siltasaarenkatu 6—8, Telef. 27 15. Auki 8—10 e. pp 4—5 j. pp.
TYÖMIES jaetaan joka arkipäivä klo 4 i. p.

Kaikenlaisia Hedelmiä kuten: Omenia, Pääryniä, Luumuja, Rusinoita, Viikunia, Taatelia, Meluunia, Arpuusia, Viinirypäleitä y. m. y. m.

Puhelin 41 03.
Luotsik. 5. **T. Miettinen.** 5 Luotsik.
Katajanokka.

Kahvia, Sokeria, Ryyniä, Jauhoja, Herneitä, Silliä, Leipää, Suolaa, Voita, Juustoa, Teetä, Tupakkaa, Tanskan Metfostia, Tulitikkuja, Petroleumia y. m. y. m.

Ensimmäinen kaupungin lääkäri:

Prof. V. Sucksdorff, Terveydenhoitolautakunnan toimistossa klo 12—1.
Terveyshoitolautakunnan toimisto Etelä-Makasiinink. 1. Av. klo 11—1 t. 2 80
Terveyshoitolautakunnan kotidesinfektöörl (Alfred Karlsson). Puh. 36 59.

Kaupungin kätilö:

M. Edelman, Kallio 3 linja 1 T. 37 63.

Alueläänäreitä:

Tri Elmgren, Töölö Jonasberg, klo 8—9 a. p. ja 3—4 i. p. (Töölön alue).
Tri Naema Ericson, Rauhank. 13. 9—10, 4—5 [Lasten- ja naistentaut. kaup. eteläos. 1, 2 3, 8 ja Siltasaarella].
Tri Hästesko, Ratak. 29, 9—10 ja 4—5. [Etelä-alue, kaup. os. etelä-puol. Bulevardin- ja E. Makasiinikatuja].
Tri Kuhlefelt, Bulevardink. 7, 9-10, 5-6. [Pohj. alue. kaup. osat mainitt. katujen pohj. puol.].
Tri Leontjeff, Itäinen Viertotie 13, klo 9—10 a. p. ja 4—5 i. p. (Kallion alue).
Tri Råberg, I. Viertotie 22, 9—10, 5—6. Sörnäisten alue.

Lääkäreitä:

v. Alfthan, vatsa- suolit. rheum. P.Espl.k. 39, 9-10, ¹/₂5-6. Maant. ja torst. 8:aan i.p. t. 44 39.
V. Angervo, 11-12, 5-6, I. Viertot. 57, t. 31 43
Forsman, Hakas.k. 2, iho & ven.-t. 8-9, 5-7.
Grönholm, ulkomailla Lokak. alk.
Tri Hällberg, Aleks.k. 44, hieroma ja kylpylaitos. Puhelin 14 16.
Kuhlefelt, Boulev.k. 7, 11-12, 5-6, silmätaut.
Lövegren, I. Heikink. 1, 10-11, 5-6 t. 33 64.
Tri Löfqvist, ulkomailla.
J. Lojander, Mik.k. 3, iho & ven. t. 9-10, 5-7.
U. Lojander, Annank. 15, ven. ¹/₂10-¹/₂11.
Parviainen, naistaut. 12—2, Erottaja 19.
Tri Sivén, I. Robertink. 4, klo 5-6 puh. 40 85.
Sipilä, Annank. 25, klo 1-2, 5-¹/₂7, tel. 22 41.
Tukiainen, Siltasaar.k. 6-8, 12-1 6-7. t. 43 73.
Wirzenius, silmäl. Antink. 1, 10—11, 6—7.
Vallgren, It. Viertotie 39, 8—9 ja 3—4

Hammaslääkäri:

Westphal, Erottajan apt.-talo. 11-2, 5-6.

Kätilöitä:

J. Karppi, Kallio 2 linja 27.
Olga Salmi, Ruoholahdenk. 13, S. 4.
Fanny Salo, Wladimirinkatu 27.
H. Melander, Ruoholahdenkatu 10.

Asianajajia:

Aksel Alander, Mikonk. 7. Av. ¹/₂10—4. Telef. 18 72 ja 42 14.
Castrén & Suuronen, Fabianink. 27. T. 379, klo 9—11 ja 4—6.
Böök & Poppius, Mikonk. 3. T. 25 22.
Lakitieteen tohtorit Ignatius & Renvall Aleksanterink. 44. Av. 10—3 Puh. 29 26.
H:gin Lakiasiaintoimisto, Karsten & Sourander, E. Espl. 12, Vaasanpankin talo, tel. 39 93, 9—¹/₂4 p.
Koski & Rautavaara, Kaivokatu N:o 8. (Aseman vier.) klo 9-11 ja 3-7. Puh. 23 35.
Gösta Sohlström, Elisab.k. 4, 9-11, ¹/₂5—¹/₂6. Alanderin villa, Sörn. ¹/₂7—¹/₂8.
Vilho Selin, Iso Roobertink. 7. P. 22 89.
Wallden & Backberg, Itä-Heikink. n:o 1, tavat. klo 10—1 ja 5—7. Puh. 26 45.
Ludvig Hjelt Aleks.k. 40, t. 31 42, 10—4, pers. 10-¹/₂12, ¹/₂3-4.
Talas & Ekholm, Lahti.

Vakuutuskonttoreita:

POHJOLA Palovakuutus O. Y. Aleksant.k. 44 P. 6 27. Av. klo 10—4 i. p.
KULLERVO Vakuutus O. Y. Aleks. 44. P. 49 70. Av. klo 10—4.
PATRIA Tapaturmavak. O. Y. Pääkonttori Unionink. 25. Klo 10—4. Telef. 14 81.
FENNIA Palovakuutus o. y. Pääkontt. Unionink. 25, 10—4. Tel.: johtok. 398, toim. 206.
SKÅNE Palo ja Henkivakuutus O. Y. Pääasiamies O. F. Carlander, Läns! Ranta 18.

Työväen kirjapaino, Siltasaarenk. 6—8

K. MUSTONEN.
Annankatu n:o 27. Eerikinkatu n:o 3, kulmassa, tel. n:o 16 30. Haaraosastoja: Antink. n:o 22, tel. n:o 19 71. L. Henrikink. n:o 24, tel. n:o 20 93. Neitsytpolku n:o 12, tel. n:o 38 40. Vladimirink. n:o 45, tel. n:o 4 52.

ARV. LIIKEMIEHILLE Y. M. ILMOITTAJILLE - - - - - - - HUOMATTAVAA

TYÖMIES

LEVIÄÄ NYKYÄÄN NOIN

10,000—12,000 kpl.

kaikkialle YMPÄRI SUOMEN, joten ilmoitus siinä tekee tarkoitetun vaikutuksen.

Vaihtoilmoituksia välitetään kaikkiin kotimaisiin sanomalehtiin.

Ilmoitussopimuksia voidaan tehdä joko suullisesti tai myöskin kirjeellisesti.

Enemmän ilmoitettaessa myönnetään alennusta.

Arv. ilm. tulevat parhaiten palvelluiksi kääntymällä suoraan

TYÖMIEHEN KONTTORIIN

HELSINKI . . . . Siltasaarenkatu 6—8

Tupakoitsijoille!

Polttakaa minun hyviksi tunnetuita

Tilaus, Toveri, Siirtolais, Kaleva

y. m.

paperossiani

ja pyydän ostaessa tarkastamaan, että koteloissa ja paperossissa on minun nimeni ja tehtaan tavaramerkki.

F. Sergejeff.

Kokouksia.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura

kokoontuu keskiviikkona lokakuun 5 päiv. klo 7 j. pp. talossaan (1 Hallituskatu 1, Hallitus- ja Maariankadun kulmassa).
Läsnä saavat kokouksessa olla muutkin kuin Seuran jäsenet, vaikka ainoastaan jäsenet ottavat osaa päätöksiin.

Kirvesmiesten keinopiiri

kutsutaan kokoukseen huomis-iltana klo puoli 8 j. pp. Kallio yhtiöön.

Konetehtaalaisten am. os. kuukausikokous

on Perjant. 7 p. lokak. klo 8 j. pp Yrjönkatu 27, pikku sali. Huom.! Saapukaa lukuisasti, on paljon tärkeitä asioita.

Maalari a. y. kuukausikokous

on keskiviikkona 5 p. t. k. klo 8 illalla Yrjönk 27. Huom.! Työttömänä olevat kokoontuvat tuntia ennemmin.

R.-yhd. Rauhan

ohjelmallinen vastaanottokokous tänään tiistaina klo puoli 9 i. p. Hesperiassa.
Uudet jäsenet tervetulleet.

Paikallisjärjestön valtuuston Vuosikokous

on tiistaina lokakuun 4 p:nä klo 8 j. pp.
Yrjönkatu 27.

Huom.! Vanhat ja uudet jäsenet saapukaa kokoukseen!

Verhoilia am. o. kuukausik.

on huomenna keskiviikkona klo puoli 8 i.-p. Yrjönkatu 27. Saapukaa kaikki.

Ompeliatar am. o. kuukausik.

huomenna keskiviikkona 5 p. lokak. klo puoli 9 Yrjönkatu N:o 27.
Huom.! Kaikki listat takaisin tuotava.

Ilmoituksia.

Kylpyjä ilmaiseksi!

Siltasaaren uusi Kylpylaitos Siltasaarenkadulla 5, avataan maanantaina 3 p. lokak. klo 2 ja kutsutaan yleisöä sitä koettamaan. Rajoitettu määrä vapaalippuja, jotka oikeuttavat kylpemään, kolmena ensimäisenä päivänä, jaetaan samassa paikassa ja samoina päivinä klo 8—10 a. p.

UUTTA KIRJALLISUUTTA *

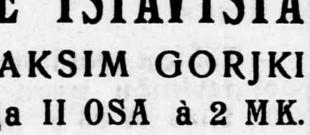

KOLME YSTÄVYSTÄ

KIRJ. MAKSIM GORJKI

I ja II OSA à 2 MK.

HELSINKI • TYÖVÄEN SANOMALEHTI OSAKEYHT. • SILTASAARI 6—8 •

Saatavana kaikista kirjakaupoista

Myytävänä.

Paras papyrossi on **JUSSI**

H. Borgström Jr
Tupakkatehdas O. Y.

Huveja.

Suomen Kansallisteatteri.

Keskiviikkona Lokak. 5 p. klo ¹/₂8.
Nuori luotsi. 4-näyt kansannäytelmä (5 kuv.). Kirj. Yrjö Veijola.

Nouveau Cirque.
Tait. Joht. A. Ciniselli J:r
Siltasaari
Käyttäkää tilaisuutta!
Ainoastaan lyhyen aika!
Villy Portén
hirvittävät polkupyörähypyt yli koko maneesin, sekä
3 Eugens, ainoita laatuaan kiittävällä trapetsilla. Miss **Black Doblado** kesytettyine lampaineen. **Biografi** näyttää uusia hauskoja kuvia m. m. kilpajuoksun **intiaanien** ja **kowboysien** välillä.
Ennakko-osto klo 9:stä a-p. klo 4:ään i.-p. Hollantilaisesta sikaarikaupasta Aleksanterink. 13. Pilettejä myydään cirkuksessa kello 7:stä i. p, sunnuntai- ja juhlapäivinä kello 11:sta a. p.

Italian maatyöläiset.

I.

Tärkein tapaus Italian yhteiskuntaelämässä wiime wuosina on ehdottomasti maatyöläisten keskuudessa puhjennut liike. Ei missään muussa Europan maassa ole onnistuttu maatyömiehiä, kuten kaupunkiloissa tehdastyöwäkeä, yhdistää järjestyneen työwäen riweihin tuhansin ja taas tuhansin. Ei edes Saksassakaan, missä on moneslaisia hywin järjestettyjä ja lewinneitä työwäenyhdistyksiä, ole liike maatyömiesten keskuudessa kuin wasta wähän alulla. Saksan sosialistipuolue on melkein kokonaan kokoonpantu tehdastyöläisarmeijoista. Samoin on laita Itäwallassakin, wieläkin jo Englannin maatyöläisten keskuuteen wiime wuosina työwäenaate on päässyt kiinni iskeytymään.

Mutta tämän maatyömiesliikkeen yleistä luonnetta ja taloudellista tarkoitusperää ei kuitenkaan woi werrata Italiassa puhjenneeseen liikkeeseen. Saman tapaista on huomattawissa ainoastaan Belgiassa, Tanskassa ja aiwan wiime aikoina Ruotsissa sekä hiwenisen meillä Suomessa, missä sosiaalidemokratia on osannut tunkeutua maalaiswäestön keskuuteen ja siellä saada hywiä tuloksia.

Mutta waikka Belgiassakin maatyöwäestön liikettä tuntisimme, emme silti saa oikeata kuwaa Italiasta. Belgian maatyöläiset pyrkiwät muodostamaan pikkuwiljelijäin keskuudessa sekä tuotanto- että kulutus-yhdistyksiä. Italialaiset eiwät tuohon keinoon turwaudu tilaansa parantaessaan: he koettawat saada nostetuksi maatyöläisten palkkoja ja parannetuksi heidän wuokraehtojaan.

Löytääksemme sopiwan esimerkin Italian nykyisestä maatyömiesliikkeestä täytyy meidän silmäillä Englannin historiaa wuosina 1872—75. Tuona aikana syntyi Joseph Arch'in johdolla Englannissa maalaistyöwäestön keskudessa wilkas liike, joka wei kowaan, mutta walitettawasti wähätuloksiseen taisteluun tilanomistajia wastaan. Tältä liikkeeltä puuttui kuitenkin yhtä ominaisuutta mitä Italiassa heti silmäänpistää: siellä liike on lewinnyt koko wäestöön ja sitä innostaa sosialistinen henki.

Italian maatyöläisliike muodostaa siis kokonaan omaperäisen ilmiön Europan työwäenhistoriassa ja sen alkuperään, luonteeseen ja waltiollisiin waikutuksiin tutustuminen on siis waiwan arwoista.

Suurimmasta merkityksestä olewa maatyöläisliike alkoi Sisiliassa 1893. Sosialistisen puoleen innokkaan työn tuloksena oli että syntyi wähälle aikaa satoja työwäenliittoja, joihin liittyä jäseniä kaikilta mahdollisilta työaloilta: maatyömiehiä, wuorityömiehiä, käsityöläisiä ja tehdastyömiehiä. Liike lewisi warsinkin maatyöwäestön keskuuteen. Eikä ole epäilystäkään siitä, ettei se siellä hywää waikuttanut. Eri seuduissa kohosi päiwäpalkat ja wuokrakontrahdit tuliwat maatyömiehille suotuisammiksi. Kuuluipa näihin yhdistyksiin useita waltionwirkamiehiäkin, jotka olojen pakosta oliwat tulleet käsittämään työwäenliikkeen oikeuden. Tämä alussa wallinnut innostus asiaan ei kuitenkaan kestänyt kauan, tuli taantumus. Puoluejohtajien lewollinen ja maltikas esiintyminen ei woinut kuumia etelämaalaisia estää werisistä yhteentörmäyksistä työnantajapuolueen kanssa. Hallitus tuli tawallisesti arwailematta wäliin ja asiat selwitettiin aina miekan kärjellä työnantajain tahdon mukaan. Nämä wielä tuosta hywästä koettiwat parhaansa mukaan kiihoittaa hallitusta leimaten työwäestössä ilmenneen liikkeen hallitukselle wihamieliseksi, eikä näin ollen hallitusherrat sitä suopein silmin katselleetkaan. Kuten tunnettu awasiwat nämä tapaukset Crispille tien waltaan. Niin pian kuin hän astui hallituksen etunenään julisti hän koko Sisilian piiritystilaan, antoi wangita työwäenjohtajat ja hajotti kaikki heidän järjestönsä.

Nykyään täynnisä olewa maatyöwäenliike Italiassa on paljon myöhäisemmältä ajalta ja onkin huomattawassa aiwan toisissa seuduin maata. Sen kehto on Mantuan maakunta mikä on yksi Pohjois-Italian wiljawimpia seutuja ja jo kokonaan sosiaalidemokratian käsissä. Täsäkin seudussa oli aikaisemmin jo työwäenliikettä. 1884 koettiwat maatyömiehet joukkolakolla parantaa tilaansa, mutta hallitus asettui julkisesti tilanomistajain puolelle ja raatajain täytyi sortua. Sittemmin perustettiin useita kulutusyhdistyksiä, awustusyhdistyksiä ja kansansiwistysliittoja, joissa sosialistiset aatteet, jotka silloin ensi kertaa tunkeutuiwat Italiaan, saiwat suurta kannatusta osakseen, niin että 1899, jolloin ensimäinen maatyömiesten lakko puhkesi, proletaarit kerääntyiwät sosialistipuolueen johtajien ympärille. Senjälkeen liittyiwät kaikki maatyömiesyhdistykset yhdeksi ainoaksi suureksi liitoksi. Helmikuussa 1901 kuului liittoon 40,231 jäsentä ja siinä wallitsewa järjestys, yhteenkuuluwaisuuden ja weljeyden tunne weti koko Italian sanomalehdistön huomion puoleensa. Pian seurasiwat Mantuan naapurimaakunnatkin esimerkkiä. Ylä-Italian sosialistit asettuiwat Po-joen laaksossa liikkeen etunenään ja perustettiin yksi Italian suurimmista työwäenyhdistyksistä. Kun marraskuussa 1901 maatyöläiset pitiwät ensimäisen suuren kokouksensa, otti siihen osaa 704 järjestöä, joihin kuului 145,000 jäsentä. Jo wuoden perästä oli yhdistyksien luku paisunut 1,235:ksi, joiden jäsenten lukumäärä oli 228,000 henkeä.

Näistä numeroista parhaiten käsittää liikkeen laatu. Tulee huomata, että tätä liikettä ei ole saatu wauhtiin oloissa, jotka työwäelle olisiwat aiwan siedettömiä. Mantuan seuduissa ei wäestö ole nälän puristamaa niin ettei se enää pystyisi mitään toimimaan. Päinwastoin nuo seudut owat luonnonrikkaita, joten työwäkikään ei ole kokonaan alaspainettua, sen johtajat owat wiisaita ja ymmärtäwäisiä miehiä. Jos wertaa Italian muita seutuja Mantuan tienoihin, niin huomaa, että yleensä Sardinian ja Sisilian saarilla ja koko etelä osassa Italiaa olot owat paljoa kurjemmat. Keski-Italiassakin on jo wähän parempaa. Noissa kurjissa seuduissa ei työwäenaate ota lewitäkseen, siellä raatajat owat wuosisatojen orjuuden tähden jo niin tylsistyneet, etteiwät he enää pidä itseänsä ihmisen arwoisinakaan, eiwätkä yritäkään tilaansa ryhtyä parantamaan, sillä he eiwät mielestään parempaa ansaitsekaan. Raatajat owat siellä kuten puolieläimiä, jotka joskus kun heitä kowin kipeästi lyödään, woiwat raiwostua ja tehdä hirmutöitä mutta kun miekka ja kiwääri taas heitä wastaan ojennetaan, silloin heidän woimansa taas on lamassa ja heidät yhtäkkiä wallannut ja raiwonmuodossa ilmaantunut ylöspäinpyrkimys on pian lamassa. Toiset owat olot Italian pohjoisosissa, missä kansa on wapaampaa ja missä sosialistisilla aatteilla on ollut tilaisuus päästä juurtumaan, siellä on järjestymistyö wauhdissa, siellä luodaan lujaa ja elinwoimaista työwäenliikettä.

Wielä on huomattawa, että nykyisen liikkeen on aiheuttanut uusien edistysajatuksien leweneminen, jotka selwittäwät yhteiskuntaelämän oikeuksia ja welwollisuuksia. Näiden aatteiden lewenemisestä on tuon maatyöläisliikkeen kiittäminen sosialismia. Mukana on myöskin ollut waikuttamassa kaksi muutakin tekijää tasawaltaiset ja pappismieliset, waikka wähemmässä määrässä. Ihmeellistä kyllä on näet Lombardian seuduilla warsinkin papit alkaan saaneet maatyöläisten keskuudessa wakawan liikkeen tilanomistajia wastaan. Luultawasti siellä mustatwelj[e]t owat tahtoneet kurittaa työwäen awulla syntisiä tilanomistajia!

Mukana työwäen liikettä alkuunpanemassa owat myös olleet tasawaltalaiset, jotka luuliwat tyhmiä työmiehiä woiwansa usuttaa tuleen heidän wehkeillessään hallitusta wastaan. Mutta suurempaa wakutusta työwäen seassa heillä ei ole ollut. Nyt sosialistit ainoastaan saawat maatyöläisten hywäksymisen ja kokouksessaan Bologna 1901 asettuiwat he kokonaan sosialistiselle maaperälle. Tällöin wielä wapaamielisten puolella koetettiin tuota hiukan wastustaa, mutta mitään kannatusta työwäen puolelta eiwät wastustajat saaneet. Kysyttiin sitten kysymys jos maatyömiesliike otemukseltaan on yhtä sosialismin kanssa ja toiseksi jos maatyöläiset liikkeelleen antawat waltiollisen leiman. Tuohan on nyt wastattu ja siten riistetty wiimeinenkin toiwo niiltä, jotka tahtoiwat tuota liikettä kahlehdituksi yksinomaan taloudellisiin asioihin.

Ei koskaan työwäenliike jos se kulkee jonkun uskonnollisen tai porwarispuolueen nimen alla woi saawuttaa tarkoitusperäänsä, se hairahtuu ja unhettaa työwäen, mitä puolestaan lopulta loittonee koko liikkeestä. Toista on sosialismi. Sehän tahtoo wapauttaa proletariaatin kapitalismin orjuudesta. Tuo on kaiken työwäenliikkeenkin perusajatuksena, joten ristiriitaa näiden wälillä ei koskaan woi syntyä. Jokainen työwäenluokan tilan parannus on jo irtautumis-

ta kapitalismin sorrosta ja, myönnettäköönpä se tai ei, palanen siirtymistä sosialismiin. Kun Bolognassa ne, jotka owat päässeet perehtymään sosialismin oppiin ja huomanneet kehityksen kulun, owat selittäneet, että sen awulla heidän elämäänsä on yksin saatu waloa heitetyksi, niin todistaa se waan, että he owat tarkkaan huomanneet, mihin heidän liikkeensä lopulta johtui. Italian olot siis todistawat, ettei työwäestöllä ole turwaa papeissa, eikä porwareissa, waan itsessään, omassa woimassaan, jos he sitä käyttäwät sosialismin palweluksessa.

Sota.

Port Arturin piiritys.

Tokiosta, lokak. 3 p. (W. T. Reuterin mut.) Kerrotaan wenäläisten tekewän epätoiwoisia ponnistuksia walloittaakseen takaisin japanilaisten waltaamat asemat, ennen muuta Kuropatkinin linnoituksen, saadakseen siten wesijohdot uudestaan haltuunsa. He owat muutamia kertoja tehneet wäkirynnäköitä mainittua linnoitusta wastaan pommitettuaan sitä ensin läheisistä linnoituksista, mutta se pysyy kuitenkin yhä edelleenkin japanilaisten käsissä. Molemmat wastustajat owat kärsineet tuntuwia tappioita. Kerrotaan, että japanilaisten wiimeksi asettamat tykit hallitsewat koko satamaa. Eskaaderin asema on käynyt tukalaksi. Laiwojen täytyy kohdakkoin poistua satamasta ja uhkaa niitä perikato.

Tshifusta, lokak. 3 p. (W. T. Reuterin mut.). Muuan tänne saapunut kiinalainen kertoo yksityisseikkoja syysk. 26 p:nä Port Arturia wastaan tehdystä wäkirynnäköstä, jossa japanilaiset torjuttiin takaisin kaikkialla, menettäen wähintäin 50,000 (5,000?) miestä. Päähyökkäys tehtiin linnoituksen länsiseltä ja luoteiselta puolelta. Ennen hyökkäystä tapahtui tuima pommitus, jonka jälkeen japanilaiset lähtiwät liikkeelle Shuishinista Itshania kohti. Syntyi hurja ottelu; juoksuhaudat täyttyiwät ruumiilla, henkiin jääneet peräytyiwät. Linnoituksen edustalla olewa redutti torjui itsepintaisesti kaikki hyökkäykset, mutta lopulta täytyi sen miehistön kuitenkin peräytyä itse linnoitukseen. Kolme kertaa syöksyiwät japanilaiset linnoituksen muureja wastaan, mutta peräytyiwät melkein tuhottuina takaisin reduttiin, jota he urhoollisesti puolustiwat wenäläisten murhaawassa tulessa. Kyyhkyslahdesta japanilaiset lähettiwät jonkun osaston etelään päin, mutta sen ei kuitenkaan onnistunut lähestyä linnoitusta wenäläisten murhaawan tulen takia Ljaoteshanin linnoituksesta. Japanilaiset koettawat saada sanotun linnoituksen waikenemaan, se kun hallitsee lounaiset linnoitukset. Japanilaisten tykit owat aikaansaaneet kaupungin rakennuksille melkoisia wahinkoja. Häwitettyjen rakennusten joukossa on se rakennus, jossa Stössel asui, sekä wenäläinen kirkko ja poliisikamarirakennus. Sanotaan Port Arturissa olewan mustaa leipää yltä kyllin. Sotalaiwojen korjaus on loppuun suoritettu. Mikään seikka ei osota linnoituksen pikaista antautumista.

Eilen saapui tänne muuan wenäläinen, joka wiime perjantaina lähti Port Arturista. Hän kertoo, että japanilaisten hallussa on ainoastaan Kyyhkyslahden pohjoinen osa. Elämä Port Arturissa alkaa käydä sietämättömäksi. Kaikki owat alituisessa jännityksessä. Asukasten päiden päällä räjähtää myötäänsä japanilaisten pommeja, jotka tuon tuostakin sattuwat asuinrakennuksiin. Pakko olla alituisesti warillaan waikuttaa sotilasten hermoihin; he nukkuwat ainoastaan kuusi tuntia wuorokaudessa. Yleensä on linnoituksen mieliala kuitenkin werraton. Eräs höyrylaiwa, joka on tuonut elintarpeita, on taas onnistunut murtamaan saartawien laiwojen muodostaman renkaan. (Daily Telegraph.)

Tshifusta, lokak. 3 p. (P. T.) Tänne on tänään saapunut kaksi kiinalaista dshonkkia, jonka t. k. 1 p. onnistuiwat huomaamatta lähtemään Port Arturista. Kiinalaiset kertowat, että japanilaiset pommittawat linnoitusta kuuden englannin peninkulman matkalle asetetuilla tykeillä. Ilmeisesti eiwät japanilaiset tiedä, missä wenäläiset laiwat owat. Kaikkien tarjona olewien tietojen mukaan ei japanilaisten wiime kolmipäiwäisen rynnäkön jälestä ole onnistunut lähetä linnoitusta. Japanilaiset eiwät nähtäwästi kykene kokonaan eristämään Port Arturia; satamaan saapuu joka päiwä dshonkkeja.

Shanghaista, lokak. 3 p. (W. T. Reuterin mut.) Eräs täkäläinen wenäläinen wirkamies oli saanut Pietarista tiedon, että osa Port Arturin eskaaderia aikoo hakea suojaa täkäläisessä satamassa. Kerrotaan erään wenäläisen sotalaiwan saapuwan tänään illalla Port Arturista Wasumiin.

Asema Mukdenissa.

Tokiosta, lokak. 3 p. (W. T. Reuterin mut) Molempain wastustajain etuwartiot ja tiedusteluosastot owat lakkaamatta tekemisissä toistensa kanssa Mukdenin etelä- ja kaakkoispuolella. Joka hetki odotetaan suurta taistelua. Kerrotaan, että Kuropatkin aikoo wain wäliaikaisesti puolustaa asemia Mukdenin ja Hunhen warsilla, ehkäistäksen japanilaisten etenemistä. Japanilaiset owat karkottaneet kaikki asukkaat Mukdenin lähiseuduilta, jotta he eiwät woisi wakoilemisella hyödyttää wenäläisiä.

Ljaojanista, syysk. 28 p. (W. T. Reuterin mut.) Eilen illalla walloittiwat Kurokin armeijan etujoukot kukkulan, joka sijaitsee Jantain aseman itäpuolella. Hunhe-jokea suojelee 10 tuh. kasakkaa. 4—5 diwisioona Hoheipun luo ja 3 diwisioonaa Fushunin luo.

Kapina Kiinassa.

Harbinista, syysk. 3 p. (P. T.) Kiinasta tänne saapuneiden tietojen mukaan on siellä puhjennut melkoinen boksariliike. Boksarit piilewät etupäässä wuoristossa; he wiettäwät aikansa sotilaallisissa harjoituksissa ja hankkiwat säännöllisten sotilasosastojen perustamista. Liike on kohdistettu kristittyjä ja ulkomaalaisia wastaan; se on osittain lewinnyt Mandshurian ylitse ja Siperian rajan puoliseen Mongoliaan.

4 päiwänä Lokakuuta

— **Senaatti.** Esittelyt senaatin eri toimituskunnista tapahtuwat lokakuun 1 ja ensi toukok. 31 päiwien wälisellä ajalla seuraawina wiikonpäiwinä: maanantaisin talousosaston kansliasta, oikeus-, siwiili- ja kamaritoimituskunnista, tiistaisin waltionwarain- ja kirkollisasiain toimituskunnista sekä torstaisin maanwiljelys-, kulkulaitos-, kauppa- ja teollisuustoimituskunnista.

Senaatin jäsenet owat jaetut eri osastoille siten, että ensimäiseen jaostoon kuuluwat senaattorit Linder, Neowius, Boehm ja Genetz sekä toiseen jaostoon senaattorit Wuorenheimo, v. Blom, Fellman, Kihlman ja Åkerman.

Oikeustoimituskunnan päällikkönä toimii edelleenkin senaattori Boehm.

— **Tilattoman wäestön komitea.** Tilattoman wäestön komiteaan on entisen kuwernöörin Rechenbergin jälkeen määrätty Turun ja Porin läänin kuwernööri Lang ja senaattori Kihlman.

— **Maata tilattomille.** Sen johdosta, että Someron pitäjässä olewa Härkölän tila ostettaisiin waltiolle, sittemmin palstatiloina jaettawaksi anojille, on senaatti päättänyt toimituttaa asiantuntewilla henkilöillä sanotun tilan arwioimisen.

— **1902 wuoden kutsunnasta poissa olleet.** Ennemmin mainitun 3,574 lisäksi on kenraalikuwernööri armollisesti hänelle suodun wallan nojalla wapauttanut 24 nuorukaista kaikista seuraamuksista sen johdosta, että he esteettömästi oliwat poissa w. 1902 toimitetusta asewelwollisuuskutsunnasta. Näistä 24 nuorukaisesta oli 19 kotoisin Uudenmaan läänistä, 3 Wiipurin ja 2 Oulun läänistä.

— **1903 wuoden kutsunnasta poissa olleet.** Ennemmin mainittujen 425 lisäksi on kenraalikuwernööri hänelle armollisesti suodun wallan nojalla wapauttanut 5 nuorukaista, jotka kaikki oliwat kotoisin Uudenmaan läänistä, kaikista seuraamuksista sen johdosta, että he esteettömästi oliwat poissa w. 1903 toimitetusta asewelwolliskutsunnasta.

— **Korjausmäärärahoja.** Senaatti on myöntänyt 20,000 mkan määrärahan korjaustöiden loppuun saattamista warten talossa n:o 4 Aleksanterinkadun warrella, jota walmistellaan huoneustoiksi erinäisille wirastoille.

Oulun läänin kuwernööri on oikeutettu maksamaan nimismies O. Mollerille 400 mk. korwaukseksi erinäisistä korjaustöistä, jotka hänen kustannuksellaan on suoritettu Kuolajärwen nimismiehen asunnossa.

Senaatti on myöntänyt 400 mk. erinäisiä pieniä korjaustöitä warten Oulun läänin kuwernöörin asunnossa.

Loistolaiwa Kwarkenin (Snipan) korjauksiin on senaatti myöntänyt 3 549 mk. 35 p.

— **Määräraha.** Senaatti on myöntänyt painoylihallitukselle 5,000 mkn suuruisen määrärahan niiden määräysten toimeenpanemista warten, jotka sisältywät kesäkuun 21 p:nä 1904 annettuun painoasioita koskewaan arm. asetukseen.

— **Osuuskassat.** Säännöt on wahwistettu Pirttipohjan, Puijon, Harjun, Niwan, Kuolijärwen, Lapran, Hyrynsalmen Kytömäenkylän, Hyrynsalmen pitäjän Lawan kylän, Hyrynsalmen pitäjän Orawiwaaran kylän, Jokikylän sekä Tuoislahden osuuskassoille.

— **Akateeminen laulukunta ja painoasiamies.** Ylipainoasiamies, toht. Wainio on jo useina wuosina ottanut palkkion iltama- ja konserttiohjelmien tarkastamisesta 5 mk. Wiime kewäänä oli hän Akateemiselta laulukunnalta waatinut ohjelman tarkastamisesta 10 mk. Laulukunnan taloudenhoitaja kääntyi tämän johdosta painoylihallituksen puoleen, joka selitti, ettei painoasiamiehellä ole oikeutta kantaa sellaista maksua. Akateeminen laulukunta on nyt saanut takaisin maksamansa palkkiot. — U. S.

Iltakatsaus.

Vaalipuuhissa näyttävät herraskaiset, työväen edustajain päätöksiä rikkoakseen, yhä vaan yrittävän hankkia valtiopäiväehdokkailleen leimaa, että ne olisivat työväen kannattamia. Siihen suuntaan yrittivät nuorsuomalaiset Savonlinnassa. Käkisalmen työväenyhdistys on leimamestarina alentunut merkkaamaan jopa tri Schwindtin Helsingistä sikäläisen työväen ehdokkaaksi. Tuon herrasmiehen ansiot työväenasian ajamisessa ovat jotenkin mitättömät. Saattaa luulla, että hän olisi kannattava suomettarelaisten äänestysjärjestelmäehdotusta, joka olisi viivyttävä yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden saamista. Käkisalmen työväenyhdistys onkin vielä niitä muinaismuistojen kannalle unohtuneita, jotka eivät välitä kuulua työväenpuolueen päätösten täyttäjiin, ja sentähden lie se arvellut muinaistutkimusten tohtorin ehdokkaakseen sopivaksi

Kotkan ruotsikot ovat myös alentuneet yrittämään edustajakokouksemme päätöstä rikki. Heille olisi nähtävästi hyvin mieluista, jos saisivat sikäläisen työväenpuolueen osan nousemaan koko puoluetta vastaan. Häviäisihän siten köyhälistön yhteistunnetta ja saataisiin synnytetyksi erimielisyyttä, joka suuresti hidastuttaisi työväenliikkeen menestymistä. Kun koetetaan saavuttaa kapitalisteille noin perin suurta etua, työväenpuolueen heikontamista, niin tarjotaan työväenpuolueen osalle Kotkassa melkoinen syötti: lupa asettaa yhden ehdokkaan! Ruotsikot valitseisivat toisen. Sitten nuo kaksi toistensa vihollisryhmää olisivat ystäviä ja valitseisivat yhdessä. Työväen leimalla varustettuja tulisi valtiopäiville. Ruotsikot, jotka ovat ilmoittaneet vastustavansa työväen äänioikeusvaatimusta, hommaisivat tietenkin niin, että heikäläisiä työväen vastustajia tulisi enemmistö. Siis niin sanotusta työväenedustajasta ei olisi työväelle hyötyä, ainoastaan ruotsikot voisivat käyttää työväen leimaa tarkotuksiinsa. — Suomenmielisille näyttää sama leima olevan hyvin haluttua. Hehän tahtovat pöyhkeillen esiintyä kansan nimessä. Kotkassa osottavat he ihan säälittävää matelemista. Sellaiset ennen itsenäisen työväenliikkeen vihaajina ja vastustajina tunnetut kuin esim. maisteri Alin, näyttelevät nyt työväelle sopivan äänioikeusreformin harrastajina, vaikka sen puolueen, vanhoillissuomenmielisen, tiedetään kokonaisenaan tuota vastustavan. Sen puolueen herrat Kotkassa menettelevät ovelasti, saadakseeen sekä näytellä työväen vaatimuksen puoltajina että yhtyä työväen vaatimuksen vastustajiin. He selittävät, että he periaatteessa hyväksyvät yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden, mutta käytännössä yhtyisivät kannattamaan sitä muka lähempänä olevaa ehdotusta — vanhoillissuomenmielisten ehdotusta. Ehdokas, joka tekosyyllä tai muuten suostuu kannattamaan tuota suomettarelaista äänioikeusasian haaksirikkoehdotusta, on varmasti työväen äänioikeusvaatimuksen vastustaja. Sillä suomenmielisten muka työväen äänioikeusvaatimusta lähempänä oleva ehdotus, on tehty aivan siinä tarkotuksessaa, että varakkaammat saataisiin yksimielisemmiksi varattomia luokkia vastaan. Sellaisten tarkotusten ristitulessa olessa on Kotkan työväelle edullisin, että noudattaa työväen edustajakokouksen päätöstä, kieltäytyen auttamasta vaaleissa yhtä tai toista porvarispuoluetta, joka ei ole kokonaan ja rehellisesti suostunut ensi valtiopäivillä edistämään äänioikeusvaatimustamme.

Kun työväenpuolue ei suostunut leimaamaan edustajikseen niitä, joita asiallisia vaatimuksiamme vastustavat rikkaat ehkä omien tarkotustensa takia olisivat työväenpuolueesta valtiopäiville valinneet, ovat rikkaat osaksi luopuneet meikäläisiä keräämästä. Siten on työväenpuolueen miesten menekki vaalimarkkinoilla vähennyt. Maamme syrjäpuolilla ei näytä vielä havaidun tätä. Eihän siellä pystytä ihan heti seuraamaan markkinavaihteluja. Turussa on vielä äsken tehty tarjous puoluemiestemme vastaanottamiseksi. Å. T. selitti: Ne lähenemisvalmistelut, joita hedelmällisen yhteistyön aikaansaamiseksi oli eri tahoilla tehty ja joihin työväen edustajat (?) olivat ottaneet osaa, katkaisi työväen puoluekokouksen päätös. Johon määrään asti ollaan epäselvillä, kuinka pitkälle tuo päätös voi yksilöihin vaikuttaa. Varmaa on kuitenkin, että ei mikään vilpitön työväenyhdistys eikä sellaisen jäsen voi enää puolueen puolesta hieroa kauppaa muilla kuin puolueen asettamilla ehdoilla. Tuo ei kuitenkaan estä muiden puolueiden valitsemasta työväen taholta henkilöitä valtiopäiville. Nuo on valittava, ei työväen edustajina, kansalaisina yleensä. He tulevat ainoastaan sen puolueen edustajiksi, joka ne asettaa, eivätkä he voi antaa lausunnoilleen muuta merkitystä kuin mikä kullekin yhteiskunnan puolesta valitulla on.

Tuo Å. T:n viisastelu on kovin kummallinen. Se sisältää käsityksen, hyvin työväenpuoluelaisia loukkaavan, että työväenpuoluelaiset saataisiin yhdellä vaalitempulla sen puolueen edustajiksi, joka heidät valitsee. Jos työväenpuoluelaisissa on niin helposti muutettavia lelluja, niin niiden menettämisestä ei ole monenkaan markan vahinkoa. Ruotsikot saavat meidän puolesta vapauden harjoittaa tuota muuttamista, ja me seuraamme sitä melkein yhtä huvitettuina kuin Shakespearen satunäytelmiä, esim. kohtausta jossa ihana tenhotar on niin lumottu, että pitää aasipäistä rumaa kaksijalkaista lemmittynään, suutelee sitä ja kulettaa sitä korvista. Ruotsikot haluaisivat näytellä näytelmässä »herroiksi tekeminen» työväenpuoluelaisia taluttavain osaa.

Tuohon eivät meikäläiset perin mielellään antaudu. Puolueen sihteeri, hra Kari, on kieltäytynyt ehdokkuudesta, vaikka hän olisi voinut tulla valituksi Oulusta.

Valheen kannattajaksiko täytyy heti merkitä uutta lehteä, Helsingin Sanomia! Se ei ole, vaikka eilen nimenomaisesti vaadimme, vielä tänään peruuttanut väitettään, että kokouksemme vaalimenettelypäätös olisi ylläköllä hyväksytty. Siis salli se valheen ainakin jonkun aikaa vaikuttaa. Kas sellaista se on porvarismoraali.

— **Paikanwälitystoimisto koneenkäyttäjille.** H. T.-y. koneenkäyttäjäin ammattiosasto on perustanut yllämainitun toimiston omaa ammattikuntaansa warten. Toimisto hoitaa joku paikkakunnalla olewista käyttäjistä yhden apulaisen kanssa, joita woi tawata H. T.-y. huoneustossa sekä Laakson asunnossa 3 linja 9.

Wälitys on maksutonta niin paikanhakijoille kuin sen tarjoojille. Kumpaisetkin woiwat kääntyä toimiston puoleen pelkäämättä suuria wälityspalkkioita itseltään kiskottawan.

Tällaisen ammattikunnan oman paikanwälitystoimiston menestyminen olisi hywin suotawaa. Sen kautta woisi poistaa siltä alalta wallitsewia epäkohtia, yksityisten kiskomista y. m. Tällaisen laitoksen hoitajilta waaditaan asianharrastusta, kun työ on maksutonta. Ehdotonta puolueettomuutta tulee tässä noudattaa. Toimisto ei saa liika paljoa pitää silmällä oman ammattikuntansakaan etuja tässä asiassa. Sen täytyy saawuttaa kumpaisenkin niin työnantajain kuin »tekijäin luottamus. Jos toimiston puoleen kääntyisiwät ainoastaan työntekijät ja työnantajat eiwät tätä tekisi, niin olisi sillä se wika, että olisi kyllä paikan hakijoita, mutta ei paikkojen tarjoojia. Tällaisen laitoksen menestys waatii puolueetonta, rehellistä toimintaa, muuten ei se menesty. Ammattiosaston täytyy tässä asiassa tehdä uhrauksia, kun wälitys on ihan ilmainen, ja kustannuksia siitä joka tapauksessa jonkun werran tulee. Mutta kun ammattiosasto on tuollaisen laitoksen tarpeelliseksi katsonut, niin kyllä kai se sitten huolen pitää myöskin kustannuksista. Toiwottawaa olisi, että paikkaa wailla olewat koneen käyttäjät kääntyisiwät tämän heidän parastaan tarkoittawan wälitystoimiston puoleen, että sillä olisi mahdollisuus menestyä. Teollisuuslaitosten johtajat woiwat saada tämän wälitystoimiston kautta kunnollisia ja kykenewiä koneenkäyttäjiä.

—U—.

— **Warkauden yritys.** Toissayönä murtautuiwat warkaat erääseen työmies Nyholmin omistamaan kauppakojuun Toukolassa. Rauhattomien aikojen pelosta oli kojusta kuitenkin korjattu yöksi pois kaikki tawarat, joten warkaat eiwät saaneetkaan mitään. Ehkä hyödyttömästä yrityksestään kiukuissaan rikkoiwat warkaat kojusta katon.

— **Waras satimessa.** Wiime lauwantai-iltana noin klo 11 ajoissa kuuli Kaartin torilla olewa yöwahti jotain kolinaa torilla olewien myymäkojujen luota. Mentyään tarkastamaan kojuja huomasi hän erään kojun seinästä murretuksi irti kolme lautaa ja erään miehen olewan kojun sisällä. Paikalle kutsutun poliisikonstaapelin awulla otettiin mies kiinni ja tunnettiin erääksi Anjalasta kotoisin olewaksi Kalle Anderssoniksi.

— **Markkinat** oliwat jo eilen, waikka olikin wasta aatto, täydessä käynnissä sekä isolla torilla, että rautatientorilla. Pikkupojat paukutteliwat pyssyjään nau'uttiwat pillejään niin että torilla oli korwia huumaawa melu.

Saaristolaisaluksia oli eiliseen saapunut 101 alusta, melkein kaikilla lastina suolakalaa.

— **Pitkäkyntisiä** markkinawieraita walitteliwat muutamat kaupustelijat eilen rautatientorilla liikkuneen. Tungoksessa katoaa aina yhtä ja toista tawaroista myymäpöydältä.

— **Ei työhön.** Eräs henkilö joutui toukokuussa pois Taalintehtaan töistä. Pyrki jälleen elokuulla. Insinööri lupasi. Työnjohtaja oli tuota mahtawampi ja sanoi: P—le sinä täällä teet. Töihin ei otettu.

— **Töölön työläisten kauppaosakeyhtiön** myynti oli wiime kuussa 8,189 mk. 25 p. Koko myynti tänä wuonna on nyt 68,662 mk. 95 p. Wiime kuun 25 p. oli wuosineljänneskokous, jossa keskusteltiin haarakaupan perustamisesta Raitio-osakeyhtiön unteen rakennukseen. Enemmistö puolsi perustamista. Mutta koska ei ollut wielä mikään kiire, niin jätettiin asia pöydälle seuraawaan kokoukseen, jossa sitten tarkemman harkinnan jälkeen päätetään.

Koska Westerlund ajaa pois työstä työläisiä senwuoksi että nämä kuuluwat työwäenyhdistykseen, niin yhtiön puodissa ei myydä enää sen tehtaan työn tuloksia. Myyköön karamellinsa wastustajillemme.

— **Ruumiin kauneus ja lihaskilpailut** oliwat wiime sunnuntaina Helsingin Atletti klubin toimesta klo 2 i.-p. yliopiston woimistelusalissa. Nämä kilpailut oliwat jo toiset järjestyksessä.

Wain neljä eri seuraa oli tänä wuonna lähettänyt edustajia kilpailemaan, nim. Ylioppilas-woimistelijat, Helsingin atleettiklubi, Helsingin „Reipas“ ja Helsingin wakinainen palokunta. Yhteensä oli 41 kilpailijaa ilmoittautunut, joista 13 ei kuitenkaan ollut saapunut. Tulokseksi tuli:

Ylioppilas-woimistelijat:

J. Jakobson	72	pistettä
E. Kuitunen	65	"
E. Mäkinen	64	"
S. Ilmanen	61	"

Helsingin wakinainen palokunta:

F. Helin	67	pistettä
E. Olin	67	"
K. Grahn	63	"
M. Suomi	62	"
J. Silander	61	"
E. Kowanen	60	"

Reipas:

E. Cable	68	pistettä
W. Lundström	64	"
A. Närwänen	59	"
J. Toiwonen	58	"
E. Ellman	53	"
A. Andrejeff	53	"
H. Metelinen	52	"
E. Jokinen	52	"

Helsingin atleettiklubi:

Y. Ropponen	73	pistettä
R. Käcklund	72	"
E. Johansson	70	"
H. Lundström	64	"
K. Lindberg	63	"
G. Andersson	61	"
S. Sjöblom	60	"
O. Ellenberg	58	"
A. Hyypölä	51	"

Eri seurojen keskiarwoksi tuli niin muodoin: Ylioppilas-woimistelijain 65,5; wakinaisen palokunnan 63,3; atleettiklubin 63,2; Reippaan 57,4.

Arwosteltaessa otettiin huomioon erikseen ylä- ja ala-ruumiin kehitys sekä niitten keskinäinen suhde. Sen lisäksi saiwat kilpailijat neljässä eri asennossa näyttää ruumiin suurimpien lihasryhmien kehityksen. Yleensä oli melkein kaikilla kauneuskilpailijoilla yläruumis kehittynyt alaruumiin kustannuksella, oikea olka ei ollut sopusuhtainen wasemman kanssa, toisilla taasen iso reisilihas muodottoman suureksi kehittynyt, joten ruumis sai naiselliset piirteet, ja eräillä pohje suhteettoman wähän kehittynyt.

Ensimäinen palkinto joutui, kuten yllä olewasta luettelosta käy selwille, ylioppil. Y. Ropposelle Helsingin atleettiklubista; toisen palkinnon sai kirjaltaja R. Käcklund samasta seurasta ja kolmannen ylioppil. J. Jakobson Y. W:sta, sama mies, joka wiime wuonnakin joutui kolmannen palkinnon osalliseksi. Hrat Käcklund ja Jakobson saiwat saman pistemäärän, mutta uudelleen arwosteltaessa pääsi edellinen woitolle.

Palkintotuomareina toimiwat: lääkäreinä professorit Hj. Grönroos ja T. Laitinen sekä toht. A. Forsman, A. Hälstén ja K. W. Hällberg; taiteilijoina B. Lagerstam ja S. A. Keinänen ja woimistelijoina kollegat J. Wilskman ja G. Rönnman sekä raut. wirkamies U. Westerholm.

Suuri joukko kaupunkimme urheilijoita ja woimistelijoita oli saapunut ihailemaan towerienssa sopusuhtaisesti kehittyneitä wartaloita.

— **Reippaan kymmenottelu.** Wiime sunnuntaina jatkettiin woimistelu- ja urheiluseura Reippaan jäsenten wälistä kymmenottelua Hesperian puistossa. Jälellä oli kuulantyöntö, keihään- ja diskonheitto. Kilpailijoita oli enää kymmenen.

Kuulantyönnössä oliwat tulokset seuraawat:

W. Sigell	11,24	+	11,73	=	22,97	m.
A. Laakso	10,51	+	11,36	=	21,87	"
D. Cable	9,97	+	11,84	=	21,81	"
A. Salo	9,49	+	10,77	=	20,26	"
K. G. Planström	9,78	+	10,47	=	20,25	"
J. Pietilä	9,41	+	10,43	=	19,84	"
T. Neronen	8,87	+	10,25	=	19,12	"
W. Bollström	8,52	+	9,54	=	18,06	"
T. Lindqwist	7,64	+	9,71	=	17,35	"
F. Mattsson	7,23	+	9,05	=	16,28	"

Kamlineja,
Uuneja, Hellejä, Silitysuuneja,
Muuripatoja
G. F. Stockmannin Osakeyhtiö
Kallion Haarakaupassa.

Tulokset keihäänheitossa oliwat:

W. Sigell	35,57	+	47,83	=	82,98	m.
A. Laakso	29,06	+	43,07	=	72,13	"
A. Salo	29,70	+	40,63	=	70,33	"
T. Lindqwist	24,47	+	42,01	=	66,48	"
D. Cable	23,44	+	42,80	=	66,24	"
K. G. Planström	29,65	+	36,14	=	65,79	"
T. Neronen	28,15	+	37,16	=	65,41	"
J. Pietilä	26,36	+	33,36	=	59,72	"
W. Bollström	24,26	+	32,82	=	57,08	"
F. Mattsson	22,09	+	34,52	=	56,61	"

Diskonheitossa saatiin seuraawat tulokset:

D. Cable	29,46	+	33,13	=	62,59	m.
J. Pietilä	24,27	+	31,91	=	56,18	"
A. Laakso	27,16	+	28,10	=	55,26	"
K. G. Planström	26,00	+	29,06	=	55,06	"
A. Salo	25,52	+	27,76	=	53,28	"
W. Sigell	22,03	+	28,98	=	51,01	"
W. Bollström	20,98	+	29,50	=	50,48	"
T. Neronen	19,57	+	26,35	=	45,82	"
T. Lindqwist	16,64	+	24,24	=	40,88	"
F. Mattsson	17,06	+	23,53	=	40,59	"

Parhaan yhteenlasketun pistemäärän kaikissa kymmenessä kilpailulajissa 795_{68} pistettä, sai ylioppil. T. Neronen. Muiden kilpailijain pistemäärät oliwat W. Sigellin 717_{21}, A. Salon 682_{77}, T. Lindqwistin 617_{80}, A. Laakson 580_{39}, K. G. Planströmin 578_{25}, W. Bollströmin 560_{31}, J. Pietilän 515_{13}, D. Cablen 452_{35} ja F. Mattssonin 321_{41} pistettä.

Kaikki kilpailijat saiwat palkinnoksi mitalit.

Kymmenottelun yhteydessä oli sarja kilpailuja hyppyissä, juoksussa ja heittoliikkeissä. Niihin otti osaa muutamia muitakin Reippaan jäsenistä paitsi kymmenotteluun osaaottaneita.

Hyppyissä sai I:sen palkinnon hra T. Neronen 368_{32} pisteellä, II:sen hra T. Lindqwist 364_{77}, III:nen hra A. Salo 342_{04} ja IV:nen hra W. Sigell 339_{28} pisteellä.

Juoksussa sai I:sen palkinnon hra T. Neronen 297_{22} pisteellä, II:sen hra A. Ek 240_{90}, III:nen hra T. Lindqwist 168_{17} ja IV:nen hra W. Ellman 168_{17} pisteellä.

Heitoissa sai I:sen palkinnon hra W. Sigell 246_{38} pisteellä, II:sen hra D. Cable 244_{30}, III:nen hra A. Laakso 226_{51} ja IV:nen hra K. Åkerblom 208_{55} pisteellä.

Pikku uutisia.

— Ihme sekin. Eräässä Heinäweden talossa suljettiin karja yöksi nawettaan, mutta härkäpurrikka jätettiin yksikseen yön helmaan ja owi pantiin wisusti kiinni. Mutta ällistyipä piika aamulla, kun mennessään lehmiä ulos päästämään näki härän kaikessa rauhassa perheensä keskellä seisomassa — ja owea ei yöllä, se oli aiwan warma, kukaan ollut awannut. Talossa syntyi hämminki; silminnähtäwästi oli suuri ihme tapahtunut, ja härkä jonkun salatun woiman awulla kulkenut owen tai seinän läpi. Wihdoin kumminkin holsattiin ihmeelle se luonnollinen selitys, että sonni oli itäwissään kawunnut siltaa myöten ylisille ja siellä pimeässä kompuroidessaan keikahtanut suuresta aukosta alas muun karjan sekaan. Ihmeellisintä koko asiassa oli siis waan se, että härkä kykeni tuon äkillisen alastulon suorittamaan aiwan loukkaantumatta. — Karj.

*

— Sirkukseen eilen illalla oli kerääntynyt wahwasti yleisöä, ja näytti se olewan iltaansa warsin tyytywäinen, päättäen runsaista suosionosotuksista, jotka seurasiwat eri numeroita. Ohjelma oli warsin monipuolinen, josta erittäin mainittakoon etewät ilmassa woimistelijat The Eugens, jotka saiwat osakseen myrskyisiä suosionosotuksia, ttr. Ciniselli sai nyt, kuten ennenkin suurta suosiota osakseen. Rohkean hurjaa oli nähdä Billy Porténin polkupyörähyppyä. The Saxtons woimistelijat, tekiwät kauniita, notkeita liikkeitä. Kun wielä mainitsemme balettiseuran esitykset sekä että klowni Bojanowski oli warsin hywällä tuulella lienee siinä täksi kertaa tarpeeksi.

*

— Kakolan wanginwartijakouluun kuulun tänä syksynä pyrkineen toistakymmentä neitosta, tietää U. A.

*

— Parikymmentä halonhakkaajaa saa työtä Helsingin ympäristöllä Helsingin kunnan työnwälitystoimiston kautta.

Kokouksia tänään:

Muurari am. os. kuuk. kokous. klo puoli 8 i. p. R. yhd. Rauhan wastaanottokokous klo puoli 9 i.-p.

KELLOT, KORJAUKSET JA SILMÄLASIT HALVIMMALLA.
PARHAITA SVEITSILÄISIÄ KELLOJA HALVIMMALLA. HERÄTTÄJIÄ 5:50. JOUSI 2:25. LASI 60 PENNIÄ.
AXEL JOHANSSON
LHEIKINK. 3. PIHARAKENNUS
TELEFONI 2419.

Huweja tänään:

Sirkus klo 8 i.-p.

— **Wiksiottelun** toimeenpani Porwoon työwäenyhdistyksen woimisteluseura wiime torstaista sunnuntaihin. Paraat tulokset oliwat seuraawat:

Kättenkohonnassa rekillä:

J. Niklander 14 kertaa.

Seiwäshyppyssä:

W. Backman, 2,20 m.

Pituushyppyssä:

O. Karlsson, 4,70 m.

Kestäwyysjuoksussa (1,500 m.):

J. Niklander, 5 min. 19 sek.

Diskonheitossa:

W. Färdig, 50,40 m.

Kaikki yllä mainitut saiwat palkinnon. Mutta kun tulokset laskettiin yhteen, sai:

1:sen palk. W. Färdig.
2:sen " J. Niklander.
3:nen " W. Rautio.
4:nen " R. Wirtanen.
5:nen " W. Backman.

— **Iletäwää raakuutta.** Wiime wiikon keskiwaiheilla saapui Porwooseen kuleksiwa sirkusseurue, joka näytteli eläimiä. Wiime sunnuntaina oli ensi kerran tilaisuus olla katselemassa niitä. Parasta toiwoen jokainen meni telttaan, mutta pettyneenä sieltä palasi. Siellä nimittäin tapahtui semmoista raakuutta, ettei enään meidän aikanamme uskoisi semmoista olewan. Leijona, josta oli enään jäljellä luut ja nahka, pantiin tekemään kaikellaisia temppuja ja aina läsnäolewa komentaja, eräs nainen, löi sitä useasti jollakin nahkapampulla, jotta kumahti waan. Sitäpaitsi ampui tuo neiti eläintä korwaan rewolwerilla, joka oli ladattu tyhjillä patruunoilla. Itsestään selwää on, että tämmöinen on raakuutta. — Sopisipa jo nyt kieltää moisten eläinnäyttelijäin wapaana kuljeksiminen!

— **Hukkunut.** Wiime perjantai-iltana klo 9 ajoissa putosi wärjärinsälli Aron Storberg Porin Karjarannassa rantalaiturilla käwellessään jokeen ja hukkui. Mies oli sitä ennen nauttinut wäkijuomia. Ruumis on myöhemmin löydetty.

Wainaja, joka ijältään oli 48 wuotias, jätti jälkeensä waimon ja 2 lasta.

Hangosta.

Wiime sunnuntaina pidettiin täällä „Hangon wähäwäkisten osuuskauppa r. l." nimisen osuuskunnan perustawa kokous.

Sitten kun kokouksen puheenjohtajaksi oli walittu kiwenhakkaaja E. Suominen ja pöytäkirjantekijäksi räätäli J. W. Kiwelö, luettiin osuuskunnan säännöt, joille oli saatu asianomainen wahwistus. Niitten mukaan osuuskunnan tarkoitus on harjoittaa kauppa- ja ruokatawarain ostoa ja myyntiä, perustaa mahdollisuutta myöten leipomo-, teurastus- ja kaljanpanimoliikkeitä. Maksut osuuskuntaan owat: 2 mkaa sisäänkirjoitusrahaa sekä osuusmaksua 10 mkaa osuutta kohti, josta 5 mkaa tulee maksaa suoranaisena maksuna ja loput kerätään woitto-osuutta siirtämällä osuusmaksuksi. Sen lisäksi on kukin jäsen welwollinen tarwittaessa tekemään lisämaksuja korkeintaan 2 mkaan saakka.

Hallintoon walittiin peltiseppä E. Manner, räätäli J. W. Kiwelä kiwenhakkaaja A. Eskola, waskiseppä J. R. Malin, kiwenhakkaaja E. Suominen, kiwenhakkaaja A. Heiskanen ja wiilaaja K. Eliasson sekä warajäseniksi suutari J. A. Lindgren, kirwesmies K. Peltonen ja suutari J. Seppälä.

Hallinnolle toiminta ewääksi lausuttiin, että sen tulee heti miten painattaa säännöt sekä ryhtyä tiedustamaan sopiwaa huoneustoa, että kauppa saataisiin alkamaan ainakin 1 päiwästä joulukuuta, jotta työwäki saisi tehdä ostoksensa omasta puodistaan. Jäseniä oli kokouksessa 40 waiheilla.

Nyt on siis Hangon työwäellä tilaisuus näyttää, tahtooko se tehdä kauppansa alallaan paikkakunnan suurimmaksi. Sen se woi, jos tarmoa löytyy.

Työwäenyhdistyksen kuukausikokouksessa käsiteltiin m. m. seuraawa:

Kun kaupungin ympärillä mutta Bromarwin pitäjän alueella asuwat owat pyytäneet, että nämä alueet kaupungin ympärillä yhdistettäisiin kaupunkiin sekä kunnallisessa että kirkollisessa suhteessa ja sitä warten on pidetty kirkonkokouksia sekä Bromarwissa että kaupungissa, mutta ei ole wielä päästy päätökseen, waan on wiime mainitussa kirkonkokouksessa asetettu komitea harkitsemaan tätä yhdistämismahdollisuutta, otti yhdistys asian käsiteltäwäksi. Asiasta oli seuraawa tulos: koska kysymyksessä olewalla alueella asuu miltei yksinomaan kaupungin työwäkeä, jolle tuottaa ja on tuottanut suurta hankaluutta siellä asuminen, syystä että Bromarwissa kirjoilla olijoilla pitää olla työpassi kaupunkiin ja kaupungissa asujain tule olla passilla warustettu woidakseen siellä asua, ja kun on hankaluuksia koulun y. m. suhteen, niin näihin seikkoihin katsoen piti kokous suotawana, että mainittu alue yhdistettäisiin kaupunkiin. Walittiin myöskin komitea pitämään silmällä asian kulkua.

Waltiopäiwämieswaalin johdosta päätettiin ensi sunnuntaina panna toimeen sellainen mielenosotuskokous, jota Forssan kokouksessa tehty päätös tarkoittaa.

Kokousta toimeenpanemaan walittiin 5-miehinen komitea, joka määrää sekä paikan että lähemmin ajan.

—we—

Saimaan kanawalta.

Kanawan korjaustyöt, joissa wälliin työskentelee useimpia satoja työmiehiä kerrassaan, owat tällä erää melkein lopussa. Eikä mitään tietoa ole kuulunut siitä josko niitä kohta tuleekaan. Kyllähän tosin kanawan alapiirissä on mittauksia tehty ja tutkimuksia pidetty tänä kesänä tulewien kanawan korjauksien waralle, waan siitähän ei woi päättää minnekään päin. Wasta sitten kun ylihallituksen kautta on suostumus julaistu jonkun korjaustyön kustannukseen, woidaan olla enemmän toiwowaisia parempien työaikojen tulosta. Kyllähän täällä, warsinkin alapiirissä kanawata olisi monen monta korjattawaa kohtaa, ja kaipaa ne wielä kerran korjattaneekin, kun aika joutuu. Liikenne on siksi suuri, ettei se enää tahdo sietää niin kaitoja kulkuwesiä kuin täällä todellisuudessa on.

Juoppous ja osittain ilkiwaltaisuus se täällä rehoittaa kuin kotonaan. Korttipelit, höjuoksut, juopottelut, prostitueratujen naisten kanssa esiintymiset tawallaan, se on ohjelmo, jota ei ainakaan siweellisyyttä harrastaja hywänä pidä — ja tuskinpa sitä hywänä pitää itse harjoittajatkaan, ainakin elämänsä satunnaisina parempina hetkinä kun tahtowat tekojaan tarkemmin ajatella, waan mikä on kerran himoksi päässyt juurtumaan, se semmoisena näkyy pysywän. Puolenkymmentä nuorisoseuraa täällä koettaa wasta-aatetta edellä kerrotuille menettelytawoille luoda.

Kanawan liikenne se jo näyttää hinkan olewan supistumaan päin. Ainakaan ei kolwistolaisia halonsellaajia täällä siinä määrässä enää kulje kun kesän alussa.

Porista.

Työwäenaatteen harrastajia ja sen eteen työskentelijöitä on Porissa perin wähän werrattuna täkäläiseen suureen raatajajoukkoon: Tilastollisia numeroita ei minulla näistä asioista ole, mutta toimixta ja olewat olot kyllä todistawat wäitteeni oikeaksi. Eräässäkin meidän teollisuuslaitoksessa, jossa työskentelee useampia satoja työntekijöitä, pidetään nuoria, heikkorakenteisia tyttöjä työssä $11\frac{1}{2}$ tuntia päiwässä. Todellakin liian pitkä työaika, kun wielä ottaa huomioon nekin seikat että täytyy koko työaika olla kuiitujen owien takana. Maalattujen ikkunaruutujen läpi päiwä häämöttää, mutta niistä on mahdoton kurkistaa ulos nähdäkseen edes wapaata luontoa. Se waan on nantintona, että saa alituiseen nähdä miltei läpinäkymättömän pölyn kwen edessään ja kuulla koneiden ja hihnojen korwia ja hermostoja tärisyttäwää surinaa sekä wetää sisäänsä kaikenlaista pahalta löyhkäävää öljyn- y. m. hajua. Siinä heidän elämänsä nantinto. Ja tämän kaiken lisäksi täytyy wielä olla henkisenkin holhunnalaisuuden kahleissa. Ei ensinkään ihmettele, jos tällaisissa olosuhteissa ihminen ensiksikin ruumiin puolesta rappeutuu, puna katoaa poskilta ja sijaan tulee keinotekoinen hienolta wedähtäwä wäri. Ja samassa kun ihminen ruumiin puolesta heikkonee, samassa myös ajatuskyky wähenee. Tulee wälinpitämättömäksi itseänsä ja koko maailmaa kohtaan. Ei ole aikaakaan ajatella mitään muuta maailmassa parempaa löytywän kuin raataa pitkän työpäiwän leipäpalan saamiseksi ja sitten wapanteen päästyä elää kewytmielisesti. Jos joskus tapahtuu niinkin, että jonkun ajattelewamman ankarilla ponnistuksilla saadaan heissä joku kipinä hehkumaan. Wiime Wapunpäiwästä wuosi taaksepäin kohosi innostus ylimmilleen. Pidettiin kokous, jossa päätettiin perustaa puuwillatyöntekijäin ammattiosasto, jolle säännöt laadittiin ja työwäenyhdistys ne hywäksyi nimellä Porin tehtaalaisseura, jonka, kuten nimikin jo osottaa, piti tulla wähän suurempi kuin joku erityinen ammattiosasto on. Oikeutettiin silloin, että koska Porissa on useampiakin tehtaita, joissa myös työskentelee paljo naisiakin, joita warten paremmin tämä seura perustettiin, mutta jossa kuitenkin olisi miehilläkin tilaisuus olla jäsenenä, niin arweltiin että yksi suuri seura on parempi kuin monta pientä. Siinä arwelussa suureksi osaksi piilee myöskin totuus

Ja suuri siitä todella näytti tulewankin, sillä heti ensimäisenä päiwänä oli jäseniä tarjolla oikein satakunpalla. Ja silloinen Porin järjestynyt työwäki jo iloissaan hykerteli käsiään, että jopas wihdoinkin alkaa aatteemme kohoamaan Porissakin.

Mutta miten olikaan? Tuskin pääsi tämä seura alkupuuhiensa läpi. Ne, joilla on walta kukkarossa ja tuotannon wälikappaleet yksityisomaisuutena, saiwat puuhasta wihiä. Ei muuta neuwoa kuin tukahuttamaan kohta ennenkuin pääsee pitkälle lewiämään, ja ne, jotka arweltiin „ruton" lewittäjiksi, pakotettiin nälällä puhdistamaan itsensä, ja jos eiwät itse puhdistu, niin puhdistuwat kuitenkin heidän muut palkkaorjansa. Ja hywin näkyiwät arwanneenkin missä taudin siemenet oliwat, koska ainoastaan muutamia työntekijöitä karkoittamalla saatiin nuo useat sadat yhtäkkiä, ettei ole kuulunut jälkeäkään tehtaalaisseurasta, sen toiminnasta ja suuresta jäsenluwuista. Minä puolestani otaksun, että se on muuttanut muille paikkakunnille hakemaan pysywäisempää olinsijaa tai on se kytkettynä jossakin Porin puuwillatehtaan pimeimmässä komerossa.

Ainoastaan yksi kehotus on minulla teille annettawa. Herättäkää nyt jo henkiin se nukuksissa olewa tehtaalaisseura. Toimikaa niin, ettei ensimäinen tuulenpuuska woi perustuksianne järkyttää. Wai eikö itse mielestännekin ole paljoa suurempaa ja jalompaa käyttää pieni wapaa-aikanne koko kansalle sinkausta tuottawan työn eteen, kuin että käytätte sen kewytmielisesti ja kaikkea pahennusta tuottawana itsellenne ja ympäristöllenne. Tositoimiin waatii teitä itsenne, kansasisarienne ja weljienne kurja asema.

Wiltto.

Sähkösanomia.

(Työmiehelle.)

Ei rauhasta tietoa.

Tokiosta, lokak. 2 p. (P. T.) Pääministeri on selittänyt, että sota otaksuttawasti tulee kestämään kauan. Sen onnelliseen päätökseen saattamista warten on kansakunnan oltawa walmiina tekemään siihen tarwittawat uhraukset. Lopuksi lausui pääministeri toiwomuksen, että hallintowirastot noudattawat mitä suurinta säästäwäisyyttä menojensa suhteen.

Bajan.

Lontoosta, lokak. 2 p. (P. T.) Shanghaista lähetetty sähkösanoma kertoo, että eräs wenäläinen sotalaiwa, otaksuttawasti Bajan, on laskenut ankkurinsa Haulschuun lahdessa.

Wenäjän apuristeilijät.

Parisista, lokak. 2 p:nä. (P. T.): Wenäläisen wapaaehtoisen laiwaston risteilijä Smolensk on eilen lähtenyt Algeriasta Libauhun.

Itäwallan Körber puhuu.

Wienistä. lokak. 2 p. (P. T.) Teollisuudenharjoittajain liiton kokouksessa on pääministeri Körber pitänyt puheen, joka herätti suurta huomiota. Hän wiittasi siihen, että useat teollisuusyhtiöt owat tänä wuonna jakaneet sangen suuria osinkoja, ja teki siitä johtopäätöksen ettei Itäwallan teollisuus ollenkaan ole nykyään epäedullisessa ajanjaksossa kuten muutamat tahtowat wäittää. Parlamentti ei woi työskennellä kuten ennen; tämä oikeuttaa ja welwoittaa hallituksen ryhtymään toimiin kaupan, teollisuuden ja maanwiljelyksen suojaamiseksi. Körber lausui edelleen: „On wälttämätöntä tehdä kaikki, jottei nykyistä waltiollista pulaa, josta edeswastuu ei lankea meille, seuraisi taloudellinen pula, josta luonnollisesti meitä syytettäisiin. Kuinka wahingollisena waltiomuotoamme pidettäneekin waltiolle, kansan imemisen wuoksi, niin ei kuitenkaan sitä syytetä". Puhe, jota on pidettäwä hallituksen puollustuksena waltiomuodon 14 artiklan sowelluttamista koskewan päätöksen suhteen, on otettu wastaan yleisellä tyydykseellä, lukuunottamatta osaa sanomalehdistöä, joka puhtaasti puoluesyiden takia sitä arwostelee.

Tilatkaa „Työmiestä". Lewittäkää äänenkannattajaanne. Toimikaa innokkaasti oman lehtenne hywäksi!

Kirjallisuutta ja taidetta.

Työwäen teatteri.

„Yhdistysjuhla."

Wiime talwena puhuimme kerran niistä waikeuksista, joita Työwäen teatterilla on kestettäwänään ja jotka jatkuwan taudin tawoin estäwät sen kehittymistä. Siitä huolimatta täydymme ottaa asian uudelleen puheeksi, koska kerran siihen on syitäkin entistä enemmän ilmaantunut.

Muihin teattereihin muuttointo on kowan hallan tawoin kosketellut tätä pientä laitostamme, palelluttaen korreksi melkein kaiken walmiin mitä moniwuotisella työllä oli ehditty saada kokoon. Kaksi wiimeistä iskua oliwat ankarimmat. Yhden wuoden ajalla on kahdella eri kerralla siirtynyt teatterin parhaimmista woimista pois kahdeksan — miettikääpä, kahdeksan henkilöä. Olisiko tämänlaista kyuimistä mitään suurempikaan laitos kestänyt, siitä kärsimättä tuntuwata tappiota? Eipä suinkaan! Samalla woi tuota henkilömäärää meidän pieneen teatteriimme wertailemalla saada selwän käsityksen heidän muuttonsa aiheuttamasta tappiosta. Näitä poismuuttaneita on Maaseututeatterissa neljä: Rouwa Kari, sekä hrat Rait's, Kaario ja Sundberg. Tampereen teatterissa on heitä samoin neljä: Rouwa Talwitie (Cajander), neiti Antere sekä hrat Bäckman ja Huttunen. Aikaisemmin siirtyi hra Tuulos, hänkin Tampereen teatterissa. Neiti Silander, joka wiime sunnuntaina antoi koenäytäntönsä Kansallisteatterissa, on aikaisempina aikoina niinikään ollut Työwäenteatterissa.

Ei ole ihme, jos teatterimme on joutunut uudelleen alottelijan asemaan. Niin on kuitenkin käynyt, sillä jäljellä on waan aiwan wasta-alkawia.

Ennakolta emme woi tietää kuinka monta näistä nykyisistä taasen ensi syksynä siirtyy awarammille laitumille. Tästä runsaasta näyttelijäkaswatuksesta päätäen on pieni teatterimme Yrjönkadun 27:män pihan perällä ollut oiwallinen teatterikoulu. Hiljalleen on se tehnyt työtään waatimatta edes waltioapua, joka ei suinkaan olisi kohtuutonta, waikkapa saisikin 10,000:tisen wuodessa. Se on työwäenyhdistys, jonka kustannuksella kaikki nuo nuoret näyttelijät owat saaneet alkeensa ja tottumuksensa. Heillä oppilaina on ollut harrastuksensa, mutta yhdistys on walmistanut tilaisuuden kehittymään. Tätä ei pidä kenenkään unhoa tapahtuneen ilman aineellisia uhrauksia. Monta kertaa on ollutkin yhdistyksen kokouksissa puheena teatterin lakkauttaminen, syystä kun se ei ole kannattanut itseänsä. Näinä monena kuluna raskastawana heikenään on sillä aina ollut lämpimiä kannattajia ja ystäwiä, jotka owat wäittäneet sen elämään säilyttettäwäksi, saamalla enemmistön puolelleen ja siten jatkamisen päätökseksi.

Siwulliset woiwat kuulla teatterin näin pienenä hywinkin kannattawan, mutta se on erehdys. Menonsa ne owat pienelläkin. Näyttelijöille ei woida sanoa palkkaa maksettawan, mielihywilleeksi saawat waan wanhemmat korkeintaan 5:ksi markkaa ja nuoremmat 4—2:teen markkaan illalta. Aiwan alottelijoille ei maksota mitään. Näitä summia ei woi pitää palkkoina, kuin otetaan huomioon työn paljous, jonka henkilöt saawat tehdä käydessään alinomaa harjotuksissa.

Näyttämökalusto, puwusto ja kappaleiden lunastus, sekä muut satunnaiset menot kertywät aina näytäntöiltaa kohden niin suuriksi, että sisäänpääsymaksut juuri niihin riittäwät. Menoihin on wielä lisättäwä myöskin johtajan palkka, joka on waihdellut 75 markan waiheilla kuukaudelta. Yhdistyksen menoihin on tähän asti saatu merkitä huoneiden ylläpito, harjotuksia sekä näytäntöjä warten. Ahtaista ja wähäistä huoneista on luowutettu teatterille niin paljon kun se on niitä tarwinnutkin. Salinsa käyttämisestä esim. iltamiin woitaisiin saada 20 mk. illasta, joka on koko iltama- eli näytäntökaudelta noin 520 markkaa. Jos wielä harjotusilloistakin laskettaisiin wuokra huoneelle, nousisi yhdistyksen kustannuksia yli tuhannesta. Näiden rahallisten menojen lisäksi on yhdistys walinnut ja welwoittanut keskuudestaan juhlatoimikunnan pitämään huolta teatterin tarpeista ja käytännöllisistä töistä, jotka tehdään kaikki ilman minkäänlaista palkkiota ja joka uhraus ei suinkaan ole wähäksi arwattawa.

Tämän ylläolewan olen esittänyt näyttääkseni, miten yhdistys ahtaista oloistaan huolimatta on koettanut ylläpitää teatteriaan.

Jos emme ole woineetkaan welwoittaa siirtyneitä pysymään pitemmälle uskollisina oppikehdolleen, on kuitenkin asiassa niitäkin puolia, joiden täyttäminen olisi ollut jokaisen siweellinen welwollisuus. Tarkoitan kunnioitusta sille yhdistykselle, joka on hankkinut heille tilaisuuden kehittymään, ja jota sille ei aina ole annettu. Useat näyttelijöistä owat maksaneet jäsenmaksunsa yhdistykselle pakosta, sillä muuten eiwät olisi saaneet kuulua teatteriinkaan. Usein on myöskin kuulunut näyttelijä-jäsenien hywinkin pilkallisesti puhuwan yhdistyksestään. Tätä tekoa pitäwätkin muutamat anteeksiantamattomana.

Tämän olen ottanut puheeksi kun teatteri taasen on melkein yksinomaan alottelijain warassa, etteiwät he oppisi tuntemaan wähään omaa ääntänsä kuulemaan menettelyksi samoin.

Näytäntökauden waihteessa waihtui johtajakin taasen teatterimme. Rouwa Meri Roini otti nyt tämän wastuunalaisen ja werrattain waikean tehtäwän huolekseen. Hywillä toiwoilla on käynyt työhönsä ja toiwotaan mekin, kaikki laitoksen suosijat, ettei hän toiweissaan pettyisi. Rouwa Roini on tunnustanut huomanneensa puutteet ja aikoo woimansa korjata ne aikaa myöten.

Ensimmäisen uunutensa antoi teatteri wiime sunnuntaina. Näyteltiin saksalaisen G. von Moserin kolminäytöksinen huwinäytelmä „Yhdistysjuhla". Tämä on yksi niitä wilkasjuonisia huwinäytelmiä, jotka tullakseen sisältöään wastaawasti esitetyksi, waatiwat täysin kehittyneitä näyttelijäkykyjä joka osaansa. Sitä onnea ei ollut „Yhdistysjuhlalla" tultuaan esitetyksi Työwäen teatterissa wiime sunnuntai-iltana. Muistaessamme henkilökunnan olewan alottelijoita, emme saisi kowin suuria heiltä waatiakaan, mutta kun laitos kerran wielä kantaa teatterin nimeä, emme myöskään saa jättäneet sen suhteen wälinpitämättömäksi.

„Yhdistysjuhla" on perin kewyt sisällöltään ja woidaan suositella waan wälipalana raskaiden ja waikeatajuisempien jälestä. Sen sisältö on kokoonpantu pienistä perheseikoista ja rakkausseikkailuista, jotka kaikki kiertywät kolmen lankulunnan yhdeksi yhtymisen wuosipäiwän wiettämisjuhlan walmistuksien ympärille. Tapahtumat seuraawat nopeasti toisiaan ja ylläkyksiäkään ei puutu. Nämät tekewätkin siinä kewyen juonen katsomisen arwoiseksi.

Balzan, kauppaneuwoksen osa oli joutunut sattuman kautta pari päiwää ennen näytäntöä hra Roinille, joka kuitenkin suoriutui siitä kaitella kunnialla. Hywä sävy ja leikillisyys awustiwat hänen esityksessään warsin luonnollisina. Toisin paikoin woi kyllä huomata wäliaikaisen walmistelun jäännöksiä. Berthana, Schifflerin waimona neiti Lampinen esiintyi myöskin edukseen, waikka olisi yleensä saanut wähän paremmin sywentyä huwinäytelmän henkeen. Neiti Wilenius esitti osansa Ludmillana koko siewästi ja eläwästi. Herra Nyklönen oli saanut, tietysti asianhaarain pakottamana luonteelleen aiwan päinwastaisen osan, ja semmoisena pyrkii se olemaan läpeensä liikaa tehtyä. Suulaan wahtimestarin osassa herra Kalliolta jäi kaipaamaan wähän selwempätä erittelyä. Muuten työnsä omintakeinen ja hauska. Mainittawa on myöskin hra Lähteenoja juhlan järjestäjänä. Herra Eteläperällä oli kowin pieni tehtäwä.

Muiden osien esityksistä ei woi wielä puhua muuten kun mainitsemalla alkuluku hywäksi.

Ensi sunnuntaina kun „Yhdistysjuhla" esitetään uudelleen, toiwotaan tupa täyteen.

K. L . . . o.

— **Yrjö Weilinin kustannuksella** on ilmestynyt seuraawat teokset: „Taistelu Roomasta", kirj. Felix Dahn I wihko à 50 p. „Minä ja anoppini", 1 näyt. huwinäytelmä kirj. Paul Perron 49 siwua. Hinta 1: —. „Kolme sanaa waan", 1 näyt. huwinäytelmä kirj. Leopold Adler 42 siw., hinta 1: —.

— **Bomän ja Karlssonin kustantamaa Otto Swertrupin „Uusia maita"** on 11 ja 12 wihko ilmestyneet.

Pyhäinpäiwän tullessa.

Kohta joutuu se aika, jota moni palwelija on odottanut sykkiwin sydämin, lukien ensin kuukaudet, sitten wiikot ja wihdoin päiwät, jotka owat jäljellä „pyhäinpäiwiin".

Näin tekewät palwelijamme etenkin maaseuduilla. Onko tähän mitään oikeudellista syytä, wai tehdäänkö tämä ainoastaan huonosta tottumuksesta, niinkuin isäntäwäki wäittää? Kerron muutamalla sanalla, minkälaista on usean palwelijan elämä wuoden kuluessa ainakin niillä seuduin, missä itse olen palwellut. Tämä ei koske Hämettä eikä rannikkoseutuja, joissa on wähän siedettäwämmät olosuhteet. Ensiksi mitä työpäiwän pituuteen tulee, on se koko wuoden mittainen, lukuunottamatta 1—4 tunnin lomahetkiä wälillä. Tätä woitanee wäittää walheeksi, mutta todellisuus ei tee siinä sanottawia poikkeuksia. Ensimäisellä wuosipuoliskolla talwella riihitetään wiljat. Tehtäwä täytyy tehdä yötöinä, sillä muuksi sitä ei woi sanoa, kun 12 ja 2 wälillä noustaan ylös ja mennään riiheen, jotta hämärän tullessa oltaisiin walmiit lähtemään hakemaan toisia eloja kuiwumaan. Tämä tehtäwä uusiutuu kolme kertaa wiikossa usein koko talwen ajan. Eiwät juuri sanottawasti helpompia ole neljään päiwät, joina ei riihitetä, sillä isäntäwäki pitää huolen siitä etteiwät waan palwelijat tule laiskoiksi saadessaan pitkään nukkua. Sentähden herätetään heidät jo kolmen seuduilla aamuisin walmistamaan kalanpyydyksiä keskäksi, hakkaamaan silppuja taikka työkaluja laittamaan kuntoon. Iltapuhteilla jatketaan samoja töitä usein aina kymmeneenkin asti illolla. Tämä koskee miespuolisia palwelijoita. Naisten asema usein on wieläkin kurjempaa. „Pyhäinpäiwien" lepoa ei myös olaa ottaa mihinkään huomioon, sillä riihen lämmitys on rengin jokapäiwäinen ylityö hewoshoidon lisäksi. Ruoka taas ei ansaitse kiittämistä enempää kesällä kuin talwellakaan. Talwen aikaan on tawallisin ruoka leiwän keralla perunat, kuiwuneet silakka ja kalja. Saa wälistä lihapaistin suolaweitäkin, joka maistuu ruosteiselle. Sen tähden se ei enää talonwäen ruoaksi kelpaa. Samoin saa silloin tällöin kuista keitettyä soppaa, se riippuu siitä kuinka jouduin talonwäki kerkiää niistä lihat pois kaluamaan. Onpa tapauksia semmoisiakin, että rengin metsässä ollessa tarjotaan koiralle ruokaa ja jos se ei syö, niin kerskataan: Kyllä ne rengit syöwät kun tulewat kotiin. Tästä huomaa, minkälainen arwo annetaan palwelijoille.

Ei woi sanoa kesää suotuisammaksi kuin talwenkaan. Työajan suhteen seurataan maan kiertokulkua kolmena ensimäisenä kuukautena kesällä, jolloin aurinko määrää työajan pituuden ja sittemmin yön pimeys. Wieläpä on paikkoja, joissa, kun päiwän tekee muuta työtä, tulee yöksi mennä nuotalle, kuitenkaan saamatta jälkeenpäin wastaawaa lepoa. Ei myös tarwitse almanakkaa katsoakseen pyhän tuloa. Sen tietää siitä, että kun woita näytetään ruoka-ajalla, niin huomenna on pyhä. Näin ollen on palwelija ruumiillisesti ja henkisesti lamauksissa. Hän ei kykene mitään parempaa ja jalompaa ajattelemaan. Jos joskus, kun on kuumennettu korwia hywällä nuhdesaarnalla, jossa ei ole säästetty mitä alhaisimpia herjaussanoja, tulee mieli apeaksi, silloin muistaa, kuinka jo lapsena witsa kädessä terotettiin „huoneentauluna".

Nyt tuntee hän olewansa oikea syntipukki. Mutta kieltämätön totuus on, että ihminen tuntee jo waistomaisesti halua, silloin kun ei wielä itsetietoisesti kykene sitä käsittämään, wapautua häntä kytkewistä kahleista. Sanotaan että hukkuwa tarttuu waikka oljenkorteen, kun se on pelastumisesta, waikka asiallisesti siitä ei ole mitään apua. Palwelijat tekewät samoin. He toiwowat „pyhäinpäiwää" ja paikan muutoa, kun eiwät tajua parempaa pelastajaa, waikka tuosta muutoksesta usein on kaikkien wähimmin apua. Kun paikanmuutto tapahtuu Pyhäinpäiwänä, niin siinä yksi syy, miksi sitä toiwotaan. Eikä tänlaisissa oloissa muutoshalua woida sanoa huonoksi tottumukseksi. Se on oloinhteiden synnyttämä, tietämättömän apukeino. Hän koettaa päästä wapautumaan painajaisestansa, waikka sittemmin huomaa, ettei muutosta ollut mitään apua. Selwin seikka synnyttää Pyhäinpäiwän odottamishalua, kun itsekukin tietää saawansa olla oma herransa, waikkapa waan kahdeksan wuorokautta. Wuosiwangit parhaiten ymmärtäwät kuinka suuri merkitys palwelijan mielestä on tällä wapaowiikolla. Tätä kannalta woi joku ajatella, että kun on oppineet sen saamaan, niin toimittu tapa wetää. Mutta se ei ole tapa waan wangitun luonto waatii wapautusta. On selwää luonnonlakien rikkomista, kun toiselta ilmiseltä riistetään hänen wapautensa. Sitte syytetään palwelijoita siitä että he wiettäwät huonolla ja hyödyttömällä tawalla, wieläpä turmiollisestikin tämän wapaa-aikansa. Se on kyllä tosi, mutta onkohan se yksinomaa palwelijain syy? Onko heillä wuoden warrella ollut talon puolesta hyödyllistä ja opettawaista kirjallisuutta ja sanomalehtiä sekä aikaa niiden wiljelemiseen? Onko heidän sallittu käydä yhdistyksissä, juhlissa ja kokouksissa että he olisiwat oppineet wiettämään tämän wapaa-aikansa hyödyllisellä ja kunniallisella tawalla? Jos mennään wapaawiikon aikana „nurkkatansseihin", niin löytyy siellä talojenkin poikia ja tyttäriä, seikka, joka osottaa heidän olewan ainakin siinä suhteessa yhtä alhaisella kehitysasteella. Mutta se juuri todistaa myös sitä, ettei talon tyttöjen ja poikien enempää kuin palwelijainkaan sallittu kehittyä wuoden kuluessa.

Palwelijat kun huomaatte, ettei teidän henkisen tilan parantamiseksi talon puolelta ryhdytä minkäänlaisiin toimenpiteisiin, niin nyt seuraawalla wapaawiikolla heittäkää niinkutsutut löyri- eli tekriwiikat pois, samoin nurkkatansseissa käynnit! Menkää yhdistysten kokouksiin ja ottakaa siellä tilanne keskustelun alaiseksi. Jos ei ole yhdistystä, niin perustakaa sellainen. Hankkikaa senlaista kirjallisuutta, joka antaa neuwoja tilanne parantamisesta. Tilatkaa ja lukekaa työwäen sanomalehtiä. Silloin ei ole kaukana aika, jolloin olette saawuttaneet sen werran itsetietoisuutta, ettei teidän tietämättömyydessänne tehtyjä tekoja woida käyttää ruoskana teidän masentamiseksi.

Entinen renki.

Ilmoituksia maaseuduilta.

Viipurin Työväestö
kokoontuu
Vaalikokoukseen
Viipurin Työv. Yhd. talolle Torstaina Lokak. 6 p. klo 8 i. p.

— **Trinidad-kaupunki.** Pueblosta Coloradon waltiosta Yhdyswalloissa sähkötetään, että kaupungin Trinidad häwitti wesitulwa, joka johtui wesijohtosulun särkymisestä.

Ulkomaalta.

Kirje Amerikasta.

Newyork, 11/9 09.

Näin tässä joku aika takaperin erään siirtolaisen kirjoituksen tässä lehdessä. Siinä hän kertoi matkastansa Amerikkaan Hamburg—Amerikan linjalla. Hän mainitsi m. m. ruoan hywoudesta ja astiain likaisuudesta. Jos mikä niin tuo herätti huomioni, sillä olin onnistunut ennen häntä toverini kanssa saamaan piletin juuri tuolle linjalle. Tuntui mahdottomalta siistiytyneitten maitten wälillä kulkewilla aluksilla löytywän sellaista, mutta kokemus on sen osoittanut todeksi. Elok. 20 p. tapahtui lähtö höyrylaiwa Primulalla Lyypekkiin, jonne saawuimme 22 päiwän iltana. Kok[illegible] ta Helsingin rannasta lähdettyämme tapasimme kaksi suomalaista, jotka myös oliwat matkalla Amerikkaan. Siis meillä kaikilla oli sama matka ja olimme samassa luokassa nimittäin III luokassa. Kun olimme tehneet tawalliset tuttawuudet, joissa ei suuriakaan seremonioita tarwittu, johtui keskustelumme luonnollisesti matkaan y. m. sitä koskewiin seikkoihin. Samalla jouduimme tuohon edellä mainitsemaani kirjoitukseen käsiksi. Jokainen epäili, ettei se woi olla totuuden kanssa yhtä pitäwä. Siis aloimme asiaa tutkimaan, ja jos nähdään se w[illegible]heeksi niin sitten kirjoittajaa sutkimaan. Kysyimme, missä kolmannen luokan paikat sijaitsiwat. Asianomaiset tietysti kohteliaisuuden wuoksi riensiwät itse näyttämään. Me näet olimme erehdyksestä wetäytyneet ensi ja toisen luokan paikoille. Saimme luwan asustaa wälikannella. Siinä saimme nukkua, ruokailla ja huwitella. Kyllähän siinä näin keskikesällä ja mätäkuussa mukiin meni, mutta kylmemmillä ajoilla on toista. Ruoka tässä laiwassa oli kohtalaisen hywä, samoin astiat siistit ja puhtaat sekä kohtelu tyydyttäwä.

Saawuttuamme Lyypekkiin johti meidät asiamies rautatieasemalle ja antoi piletin. Puolentoista tunnin matkan perästä saawuimme Hampuriin. Täällä oli taas asiamies wastaan ottamassa ja johti meidät erääseen hotelliin nimeltä Hotel Stadt New-York. Täällä oli jo ruoka walmistettu neljälle hengelle. Meidät käskettiin suoraa päätä astumaan ruoalle. Sen teimmekin halusta, sillä olihan se myös hywää ja puhdasta. Nyt alkoi tuntua jo aiwan huwimatkalta. Saimme tietää että kolmen päiwän odotuksen jälkeen saamme jatkaa matkaamme höyrylaiwa Pensylwanialla New-Yorkiin. Olimme tyytywäisiä kohtaloomme, sillä halusimme nähdä edes ulkoapäin ulkomaan elämismuotoja. Sisällisiin asioihin oli mahdoton kurkistaa, kun emme kukaan osanneet maan kieltä. Käwelimme keskikaupungilla. Olimme wähän ihastuneet kansaan. Oliwathan kaikki niin hienosti puettuina. Mutta samalla tunsimme, ettei tämä loisto ja ylellisyys taida kuulua meikäläisten arwoasteella olewalle luokalle. Ja aiwan oikein. Kun siirryimme köyhäin kortteliin, niin täällä kohtasi aiwan odottamaton näky. Tuhansien palkka-orjaweljiemme kodeista irwisteli kurjuus. Oi, mikä ääretön ero ylellisyyden ja kurjuuden wälillä! Koskahan Saksankin työwäestö kauttaaltaan herää tasottamaan tuota juopaa?

Nyt oli jo aika täytetty ja saimme käskyn olla walmiit lähtöön. Taas johdettiin meidät satama asemalle. Täällä otettiin tawarat wastaan. Nyt alkoi tulwia suunnattomia ryysyläisjoukkoja. Oli useita waimoja, joilla oli kolme, wiisi, jopa kuusikin pientä lasta. Sydäntä särkewä oli tämä näky. Kaikki oliwat melkein puoli alastomia ja likaisia, ettei niitä juuri ihmisolennoiksi olisi luullut. Monen äidin silmistä wieriwät kyyneleet, kun eiwät woineet lapsiansa hoitaa siinä liikkuwassa ihmiswirrassa. Saimme sulloutua pienempiin höyryaluksiin, joilla kuletettiin wäkeä merelle waltamerihöyrylaiwaan.

Nyt näytti tulleen loppu huwimatkasta. Laitettiin pitkät portaat, joita myöten saimme astua ylös kannelle ja laskeutua alas likaisiin komeroihin. Näissä oli sijaa 40—150 henkilölle. Wuoteet oliwat kaksikerroksiset, toinen toisissaan kiinni. Hytit oliwat noin $2^1/_2$ metriä korkeat. Arwaa sen, minkälainen ilma siinä syntyy, kun tuhannet henkilöt hengittäwät samaa ilmaa, sillä se pääsee waihtumaan toisesta hytistä toiseen. Lattialle täytyi sylkeä, oksentaa ynnä muuta siiwottomuutta tehdä. Jo semmoisen näkeminenkin tuottaa pahoinwoinnin. Niitä kyllä wälillä harjalla lakastiin, mutta eihän sitten muuta tehdä kuin tasotetaan likaa. Hyttikerroksia on kaksi päällekkäin ja niiden päällä on wälikerros, jossa on ruokakeittiö ja pöytiä. Tässä on märkää ja pahalta haisewaa likaa.

Yöllä tosin wähän pestään ja kuiwataan, mutta päiwillä on taas sama temppu. Tämän yläpuolella on yläkansi, jonne saa siirtyä päiwäksi, mutta kun siinäkin on useita purkauskoneita, joista wuotaa wettä ja koneistossa olewaa woidetta, on sekin kuohunut täynnä likaa. On kerrassaan siiwotonta nähdä wielä n. s. siwistyneitten menettelyä, jotka matkustawat ensi- ja toisessaluokassa. Tämä laiwa on jaettu ikäänkuin kahteen osaan. Etupuoli on III:lla ja peräpuoli I ja II luokalla. Tämä wiimeksi mainittu puoli on rakennettu puolta korkeammaksi kuin etupuoli. Näin ollen owat ensi- ja toisenluokan matkustajat werrattuina kolmasluokkalaisiin kuin taiwaassa. Nämä siwistyneet ensiluokan matkustajat kehtasiwat muun siiwottomuuden lisäksi tulla kolmannenluokan matkustajain kannelle koirillansa teettämään ulostusta, kuten näkyi tapahtuwan usein.

Sitten siirrymme ruokapuolelle. Emme me ainakaan woineet syödä sitä ruokaa. Olisimme kuolleet nälkään, jos ei olisi ollut ewästä mukana. Mutta eihän sitäkään woi tarpeeksi kulettaa. Saimme jo Hampurissa puolet ewäistämme heittää pois, sillä ne oliwat pilaantuneet. Saimme siis kärsiä nälkää. Emme tahtoneet jaksaa matkapineita nostaa maihin Newyorkin rannassa. Jos ken ei osannut saksaa puhua — se on pääkieli ainakin siinä laiwassa — taikka jos jotakin tahtoi ostaa, niin ei saa muulla kuin saksankielellä ja sen maan rahalla. Ei Amerikan rahakaan kelwannut. Sama oli laita, jos lääkäriä tarwitsi. Kohtelu oli epätyydyttäwää. Useimmat äidit näkyiwät kyyneleillä lohduttawan itseänsä.

On siis aiwan paikoillaan niissä Nord yhtiön kehotuslehtisissä, joissa sanotaan: Älkää ostako pilettiänne ennenkun olette ottaneet selwän hinnoistamme sekä muista matkaa koskewista asioista. Siis silmät auki!

Älkää luulko, että tämä kirjoitus on ilkeämielisyydestä johtunut. Se on selwän kokemuksen tulos.

Kaarlo Nissinen. Olga Louhelainen. Hjalmar Wäisänen. E. Bäckman.

— **Uusi keksintö langattoman sähkötyksen alalla.** Köpenhaminasta sähkötetään: Telegrafonin keksijä Paulsen on tehnyt uuden keksinnön, joka tekee mahdolliseksi järjestää langattoman sähkötöksen niin että wieraalle henkilölle käy mahdottomaksi saada sähkösanomaa käsiinsä. Keksinnön kautta tulee myöskin mahdolliseksi pitkän matkan päästä ilman mitään wälitöntä yhteyttä saada miinat räjähtämään.

— **Rohkea postinwarkaus.** Lontoosta sähkötetään: Amerikaan menewän postin warastamisesta Pariisin ja Hawren wälillä kerrotaan, että kaikkiaan 91 postisäkkiä, arwokkaita sisältäwiä, warastettiin. Warastetun tawaran arwo nousee suunnattomiin. Intian Englantiin menewä posti myös ryöstettiin. Ei olla wielä roswojen jäljilläkään.

— **Turkki tilaa torpedowenheitä.** Turkin hallitus on Creusot-weistämöltä tilannut neljä torpedowenhettä.

— **Tehdaspalo ja räjähdys.** Newyorkista sähkötetään Lontooseen: Suuri lihakonserwitehdas lähellä laiwatelakoita palaa. Kun tuli pääsi jäähdytyshuoneisiin, räjähtiwät ammoniakilla täytetyt huoneet. Noin 50 palosotamiestä tukehtui ammoniakkihöyryyn ja useat menettiwät näkönsä. Parhaillaan on 3,000 palosotamiestä toimessa tulen lewiämistä estääkseen.

— **Yhteentörmäys.** Roomasta kerrotaan: Eräs weturi, joka erehdyksestä pääsi Albanosta lähtemään ilman kuljettajia ja jatkoi matkaansa täydellä wauhdilla, törmäsi Albanon ja Rooman wälillä erään matkustajajunan päälle, sillä seurauksella että junan lämmittäjä ja kuljettaja sekä 30 matkustajaa haawoittui.

Yleisöltä.

— **Edustus waltiopäiwillä.** Saatuani tänään sanomalehdistä nähdä, että olen äskeisestä Helsingin puoluekokouksen päätöksestä huolimatta edelleen työwäen ehdokkaana yleisessä äänimaltaisten kokouksessa Oulussa laaditulla waltiopäiwämies-ehdokaslistalla, ilmoitan wäärinkäsitysten wälttämiseksi, että, kun puolueemme on sen jälkeen kuin lupauduin Oulun työwäenyhdistykselle ehdokkaaksi, päättänyt menettelytapansa tässä asiassa, katson welwollisuudekseni, waikka olen ollut ja olen edelleenkin järjestyneen työwäestön osanotosta waltiopäiwämiesmaaleihin toista mieltä kuin kokouksen enemmistö, alistua puoluekokouksen päätökseen ja kieltäytyä täten mainitusta ehdokkuudesta.

Turku, lokakuun 2 p. 1904.

J. K. Kari.

Mies, joka katseli kärpäspaperia.

Tämä on tosikertomus, ansaitsee ajattelemista.

Mies on levittänyt kärpäspaperin. Hän huomasi, että päivä päivältä noiden mustien pilkkujen luku lisääntyi, joista joka ainoa pilkku tavallaan ilmoitti hänelle kärpäsien surkeaa loppua.

Eräänä päivänä hän sitten tuli oikein ajatelleeksi noiden kärpäsien kohtaloa.

Yksi kärpänen tuli juuri paperin reunalle, maisteli sitä ja meni pois. Tuli toinen, mutta tuli suoraan alas keskelle paperia ja pian oli siihen takertunut. Niin tuli kolmaskin, jonka hiljainen surina pian muuttui surkeaksi hätähuudoksi, joka kyllä selvään ilmoitti tuon raukan auttamattoman tilan. Kun kärpäset tulivat paperille, ne kaikki menettelivät eri tavalla. Muutamat niistä löivät siipiään mielettömästi sekunnin tai pari, ainoastaan kaatuakseen jälleen tarttuvaan aineeseen. Toiset olivat enemmän ymmärtäväisiä, ja kun he huomasivat vaaran, joka heitä uhkasi, seisoivat he ainoastaan jalat paperilla ja koettivat lentää pois. Silloin tällöin joku kärpäsistä onnistuikin päästä irti tarttuvasta aineesta ja siitä he saivat kiittää voimiansa ja tahdon lujuuttaan. Toiset taas eivät päässeet vapaiksi, vaikka he kuinka yrittivät. Ne kävelivät sivulta toiselle vetäen raskaita jalkojaan ja tarttuvia siipiään yli toisten kärpäsien, hakien tilaisuutta päästä siitä pakenemaan.

Mies katseli kärpäsiä, niiden erilaista menettelyä, niiden erilaista kuolemaa, jonkun pitkää taisteloa, toisien pikaista menehtymistä. Hän ajatteli enemmän kärpästen typeryyttä, kun ne eivät mitään oppineet toisten surkeasta kohtalosta.

„Se on merkillistä”, sanoi hän, „että ne eivät mitään huomaa, vaikka näkevät että paperille voi tarttua kuka hyvänsä. Jokaisen niistä, joka tulee lähelle paperia, pitäisi jo nähdä, että iso joukko on jo siihen tarttunut ja siihen kuollut. Jokaisen niistä, kun ne lentelevät edestakaisin ja lähelle tuota kuolinpaikkaa, pitäisi jo nähdä toisten ikävän kohtalon, mutta kuitenkin joka ainoa niistä ajattelee että hän kyllä voi välttää sen mikä toisille on tapahtunut. Kuinka tyhmiä ne todellakin ovat! Kuinka tyhmä jokainen niistä on, kun ei päätä itsekseen että mitä kerran on toisia vahingoittanut, tietysti vahingoittaa häntäkin. Miksikä ne eivät lennä ulos huoneesta tai kumminkin pysy paperista niin kaukana kuin mahdollista.”

Kun mies näin oli tarkastellut kärpäsien menettelyä, otti hän hattunsa ja lähti ulos, jättäen kärpäset typeryydessään oman onnensa nojaan. Hän käveli oikeaan ja vasempaan ja ovesta sisälle, ja sitten hän oli paperilla, jolla pyydystetään ihmiskärpäsiä. Hän oli juomapaikassa, ja hänellä oli lasi konjakkia edessään.

Tällä erää on meidän vuoromme katsella tuota miestä samalla tavalla kuin hän katseli kärpäsiä huoneessaan. Mitä tapahtuu miehelle tuossa juomapaikassa? Juuri samaa mitä tapahtuu käspäsille paperilla.

Mies menee lähelle juoppouspahetta, ottaa vähän ja menee pois samalla lailla kuin ensimainittu kärpänen. Tämä ihmiskärpänen, joka ottaa vähän ja menee pois, on melkein varma että hän tulee jälleen ajallaan. Toinen mies menee suoraa päätä juoppouspaheeseen, ottaa ensin vain vähän ja säännöllisesti ja ennen pitkää on hän juoppouspaheen orja. Ne ihmiset, jotka joutuvat väkijuoma-kärpäspaperille, saavat kärpäsiä yhtä monella eri tavalla ja niillä on yhtä vähän tilaisuutta päästä siitä vapaiksi kuin kärpäsilläkin, jotka lensivät tarttuvalle paperille.

Ihmiskärpäsistä väkijuomakärpäspaperilla jotkut taistelevat pahetta vastaan jonkun aikaa ja sitten menehtyvät. Toiset taas kestävät pitkän aikaa, he kun ovat ainoastaan jaloistaan kiinni paperilla. He pysyttelevät enimmin erillään ja ylpeilevät ja sanovat itseään „kohtuuden nauttijoiksi”. Mutta he ovat ainakin jaloistaan kiinni paperilla ja ainakin yhdeksän joka kymmenestä pian vaipuu alas, ja se on oleva loppu heidän ylpeilemiselleen. Jos yksi kymmenestä joskus sattuisi pääsemään vapaaksi paheesta, niin hän menee ja sanoo toisille, että väkijuomissa ei ole mitään vaaraa. Ja sillä tavalla vapaaksi päässyt ihmiskärpänen on kaikesta pahin. Hän lähettää toisia samalle paperille ja joko pikemmin tahi myöhemmin itsekin siihen tarttuu.

Kun menet ravintolaan tai johonkin toiseen paikkaan, missä kärpäspaperi on levitetty, katsele kärpäsien taistelua, niiden pitkällistä kärsimystä ja kuolemaa tarttuvalla paperilla, johon ne ovat joutuneet. Sinä tietysti tulet ajatelleeksi niiden pyperyyttä, kun ne ovat siihen joutuneet, vaikka ovat kyllä nähneet, että toisia on siinä ennen heitä. Ole sinä viisaampi ja ajattele että mikä on vahingoittanut muita, tietysti vahingoittaa sinuakin. Pysy poissa juomapaikoista ja pulloista. Meneppä jonakin päivänä katselemaan hulluinhuoneeseen tai vankiloihin, ja sinä tulet näkemään ne väkijuomain uhrit, jotka ovat sinne joutuneet väkijuomain vaikutuksesta.

Niitä näitä.

— **5,000 dollaria kahdesta kirpusta.** Rahapohatta, parooni Rotschild, on luvannut 5,000 dollaria kirppuparista, jotka ovat jäämerellä asuvasta ketusta Siperia pohjoispuolella. Eräs A. V. Baber Tacomassa, Vash., näki tuon ilmoituksen, matkusti Siperian pohjoisrannikolle ja sai sieltä jäämereltä ketun, josta sai parin juuri sellaisia kirppuja, joita haluttiin. Ne toi hän elävänä Rotschildille ja sai rahat.

Kyllä on rikkailla harrastuksensa!

Ilmoituksia.

Valokuvia
Suuri hinnanalennus
suurennetuista valokuvista:
Koko 31×39 cm. 1/2 luonn. kokoa Smk. 12: — (ennen 30: —).
» 39×48 » 3/4 » » » 16: — (ennen 40: —).
» 48×58 » 1/1 » » » 20: — (ennen 50: —).
Atelier Nyblin
Fabianinkatu 31. Telef. 2 64. (H.351)

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä
„TYÖMIES”
paperossia, *jotka valmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastaan 30 p. laatikko. Puuimukkeen kanssa poltettava.*
Tupakkatehdas »FENNIA» Helsingissä. Telef. 25 64.
Karttakaa Viipurilaista jäljennöstä.

Kysykää!
„Teaatteri”-paperossejamme, jotka vienoutensa, makunsa ja tuoksunsa puolesta voittavat ehdottomasti samanhintaisia paperossilajia. Hinta 50 p:iä laatikko à 25 kp.
Tupakkatehdas FENNIA Helsingissä.

E. Heinänen.
Nisu- ja Sokerileipomo. Kallio 3 l. 18. Puh. 2096.
Haaramyymälöitä: 2 linja N:o 9, Puhelin 3041. Kastreninkatu N:o 11 ja Vallgård N:o 9, Helsinki.

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä
„Isänmaa”
paperossia, jotka valmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastaan 25 p. laatikko.
Tupakkatehdas „Fennia” Helsingissä. — Telef. 25 64 —
Karttakaa Viipurilaista jäljennöstä.

HELSINKI
KYSYKÄÄ
OSUUS-
PAPEROSSIA 25 p. 25 kpl.
PAPEROSSIA N:o 1 ja 2 30 p. 25 kpl
Kannattakaa omaa liikettänne.
Kanuuna paperosseja 25 kpl. 30 p.
Työmiesten Tupakkateollisuus Osuuskunta i. l.
Hämeenkatu 2. Puhelin 42 72.

J. R. Lindfors, Itäinen Viertotie N:o 15
vastapäätä Silta- ja Konetehdasta,
suosittelee hyvin varustettua tavaralajiansa halpoihin hintoihin:
Kahvia, Sokeria, Teetä, Rusinoita, Luumuja, Ryyniä, monta lajia, Kyntteliä, Saippuaa, Petroleumia, Saapasvoidetta, Collan öljyä, Gumrnikalossia, Voimistelukenkiä.
Huomaa! Miesten puku- ja naisten leninkikankaita y. m. y. m.

Tulkaa
Vilho Puiston luo
tilaamaan talvivaatteenne. Saatte varmasti taatun työn ja tuntuvasti halvalla, mutta vaan käteinen kauppa hyväksytään. Kunnioituksella
P. Robertinkatu N:o 6. **Vilho Puisto.**
Huom.! Entinen Työv. Kooperatiivisen liikkeen työnjohtaja.

Asfaltti ja Sementti töitä
tekee
A. V. Åberg.
Telefooni 27 07.

Jollei Järvinen tule perimään tavaroitaan 8 vuorokauden kuluessa niin menettelen kuin omieni kanssa.
19/10 04. Th. Salminen.

Pika-ajurit. Huom.!
Nyt jo otamme vastaan rekenne sekä roskanne maalattavaksi, sillä olemme saaneet verstaamme suuremmaksi ja mukavammaksi. Hinta on itsestään halpa. Työ taataan. Kunnioituksella
Klingstén & Sundström
Vladimirink. 36. Puhelin 48 45. (H.344.)

Vuokralle tarjotaan.

Nuorimies saa asunnon nyt heti tahi 15 päivästä Kampin 4 huvila ovi 63.

Kaksi raitista miestä saa asunnon Vallinkuja 12, ovi 8.

15 päivä vuokrataan kyökki lapsettomalle perheelle Alppikatu 21. Kysytään puodista.

2 nuorta miestä saa puhtaan asunnon 4 linja 12 yksinäisen luona o. 8 Forsman.

1 nuorimies saa korterin Kristinankatu 14. Gustafsson.

Siisti naishenkilö saa asunnon Fabianink. 30 katurakennus portista vas.

Yksi nuorimies saa asunnon heti Annankatu 34 Sukki.

Yksi siivo nuorimies ja nainen saapi asunnon perheessä. Albertinkatu n:o 5 Fiander.

Lokak. 15 p. huoneita Raittiille ja säännöllisille perheille tal. 16 Fredriksberg.

1 siivo nuorimies saa asunnon nyt heti eli 1 p. 4 linja 12 Laitinen.

Palvelukseen halutaan.

15 vuotta täyttänyt roteva
Poika
saa tointa nyt heti Työmiehen konttorin välityksellä.

1 jalkinetyöntekiä saa työkortteerin Berttulan luona, Kalvokatu 11.

Roteva maalaistyttö saa paikan nyt heti Kallio 3 l. n:o 17. Jakoleff.

Palvelusta haluaa.

Tyttö haluaa silitystä tai muuta työtä. Vast. t. l. k. merk. H.

Kadotettu.

Sileä kultasormus, It. Viertotielle. Löyt. pyyd. tuom. palk. vast. 3 l. 5, Pöyry.

Huutokauppoja.

Suuri kirjahuutokauppa
keskiviikkona 5 p. lokak. klo 5 i. p. täsmälleen. Luetteloja ilmaiseksi.
Centraali-Huutokauppakamari
Etelä-Makasiinink 5.

Myytävänä.

Puolukoita halvalla laatikoittain myytävänä ison hallin luona, katoksen alla.

Huutokauppatavaraa monta eri lajia 4 linja N:o 6, parasti käytävä ovi vasemmalle.

Ostakaa lasi-, porsliini-, sekä ja siirtomaantavaroita sekä kaikellaisia pusero- ja leninkikankaita
M. F. PELIN'iltä, 4 linja 8.

Ostakaa Kotileipomosta
N:o 5 Erottajankatu N:o 5. Puh. 20 65.
Hyvistä aineista ja hyvin valmistettuja Viipurin rinkeliä sekä ruoka-, kahvi- ja teeleipää.
Huom.! Jälleenmyyjille ja yhdistyksille myönnetään suuri hinnan alennus.

Ostakaa ainoastaan Tupakkatehdas
KIOSKIN
erinomaisia tuotteita:
Argos, Telefon 25 04, Gentlemen, Kiosk, Herää Suomi, Työväen Isänmaa ja Karoliina-paperossia joita löytyy myytävänä kaikilla hyvinvarustetuilla kauppiailla ja kaikissa ravintoloissa ja kahviloissa. kaikissa Kioskeissa sekä summittain
Tupakkatehdas KIOSK
P. Makasiinink. 1. Tel. 25 04.
Suurempiin maaseutukaupunkeihin otetaan asiamiehiä.

Sekatavaroita ja villalankaa myydään halpoihin hintoihin
Emil Lönnberg, Yrjönk. 2.

K. O. Åker'in Kangaskauppa
Hagnäsin tori. Hyvä ja kest. tav. koht. h.

Ammattiluettelo
Helsingissä.

Parturiliikkeitä:
Gyllström, Vlad.k.12. Erik.k. 14, Annank.32.
Juho Laakinen, Antink. 19.

Kahviloita.
Kaisaniemi Unioninkatu 41. Telef. 20 06.

Kirjansitojia.
O. J. Lilja, Fredrikinkatu 48.

Saunoja:
Hermannin Sauna-osakeyht. sauna Niittyk. 2.
Kalevank:ka 3 l. 35, auki 2—10, lauant. 11.
Siisti sauna työväelle, Kansakouluk. 8.
Perämiehenk. 12, Suosit. arv. yleisölle.
Uudenmaan Sauna, Uudenmaank. 13, t. 10 35.

H. Tuiskunen, Kallio 4 linja 20. Puhelin 24 05.

Villatavarakauppiaita:
A. Willandt, Elisabetinkatu 17.

Kelloseppiä:
F. Herttuainen, Sörnäs Vasankatu 7. Työ hyvä, hinnat halvat. Vieteriä 1: 50, lasia 40 p.

Leipuriliikkeitä:
E. Heinänen, 2 linja N:o 9, puh. 30 41. Haaramyym. Alppik. n:o 17, Vallgård n:o 9, joita suositellaan.
E. Hjorth Ruoka ja näkkileipäliike Tehtaank. 19, puh. 41 55. Edullinen jälleenmyyjille.
O. Wirtanen, Hallituak. 15, tel. 11 77.

Kivennäisvesitehtaita:
E. W. Salenius Fabianink. 20 Tel. 7 53.
H:gin Kivennäisvesit. Union. k. 22, t. 37 37

Läkki- ja Peltiseppiä:
Kallio & Koskinen, Hämeenk. 2. t. 30 77
J. Kalliomäki, 4 linja N:o 8.

Nahka- ja jalkinekauppoja:
J. Haapanen, Purimiehenk. N:o 11. Nahkakauppa. Suurivarasto jalkineita.
Os. Yht. G. A. Lesche, Unionink. 45. Telef. 27 91. Myydään summissa ja vähittäin nahkaa sekä jalkineita.
K. Nyman, jalkineliike, Ruoholahdenk. 5

Huoneita matkustavaisille:
Matkailijakoti Pirtti siisti ja huokea I. Heikink. 13.

Satulaseppä ja Verhoilijaliike:
J. V. Bergenströmin Lapset, Kalvokatu N:o 9, Puhelin 17 49.

Sementtiliike:
K. Suo, Sementtityöliike, Vuorimiehenkatu 14. Puh. 45 99, tekee kaikkia sementtityöalaan kuuluvia töitä.

Rautasänkyliike:
K. R. Airaksinen, Aleks. k. 13 Lundqvistin liikepalatsi.

Kirjakauppa:
Minervan kirjakauppa, Aleks.k 17, t 2303

Helsingin Työväen kirjapaino 1904.